

“โรงเรียนสร้างคน พลเมืองสร้างชาติ”

1

สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า

“ร้อยเอ็ด”

ปี 2559

“โรงเรียนสร้างคน พลเมืองสร้างชาติ”

1

สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า

“ร้อยเจ็ด”

ปี 2559

โรงเรียนสร้างคน พลเมืองสร้างชาติ

สถาบันพระปกเกล้า

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

สุภารัตน์ พรหมสวัสดิ์.

โรงเรียนสร้างคน พลเมืองสร้างชาติ ปี 2559.-- กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า,
2564.

70 หน้า.

1. โรงเรียน. 2. โรงเรียน -- การบริหาร. I. ชื่อเรื่อง.

371

ISBN 978-616-476-218-3

ลิขสิทธิ์สถาบันพระปกเกล้า

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ

978-616-476-218-3

รหัสสิ่งพิมพ์สถาบันพระปกเกล้า :

สสม.64-49-200.0

ราคา

180 บาท

พิมพ์ครั้งที่ 1

กันยายน 2564

จำนวนพิมพ์

200 เล่ม

ออกแบบปก/รูปเล่ม

บริษัท ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์ จำกัด

จัดทำโดย

สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง

สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา

อาคารรัฐประศาสนภักดี

ชั้น 5 ฝั่งทิศใต้ เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

โทรศัพท์ 02-141-9600 โทรสาร 02-143-8186

<http://www.kpi.ac.th>

โรงพิมพ์

บริษัท ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์ จำกัด

88/5 วัฒนานิเวศน์ 5 ถนนสุทธิสารวินิจฉัย

แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง

กรุงเทพมหานคร 10310

โทรศัพท์ 02-276-6545 โทรสาร 02-277-813

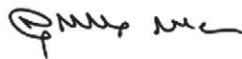
สารผู้บริหาร

ยุทธศาสตร์หนึ่งที่สำคัญของสถาบันพระปกเกล้า คือยุทธศาสตร์การพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมือง ซึ่งถือได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์หลักของสถาบันพระปกเกล้า ในการขับเคลื่อนประชาธิปไตยให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยสถาบันพระปกเกล้า ได้ยกระดับการพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมืองจากพลเมืองที่ตระหนักรู้ (Concerned citizen) สู่พลเมืองที่กระตือรือร้น (Active Citizen) โดยเน้นให้มีการลงมือปฏิบัติผ่านโครงการและเครือข่ายต่างๆ ของสถาบันพระปกเกล้า หากแต่การจะก้าวไปสู่การเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้น ได้นั้น ต้องสร้างความตระหนักรู้ในความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีให้เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งถือได้ว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างความเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อนำไปสู่การขยายผลด้วยการเผยแพร่ความรู้ในวงกว้าง อีกทั้งการต่อยอดความรู้สู่การปฏิบัติโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่/ชุมชน ต่อไป

โดยสถาบันพระปกเกล้าในฐานะหน่วยงานหนึ่งที่ส่งเสริมการพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้ดำเนินการสร้างพลเมืองให้เกิดขึ้นในพื้นที่ผ่านการดำเนินโครงการ การดำเนินกิจกรรมที่หลากหลาย และโรงเรียนพลเมืองจึงถือเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมืองให้เกิดขึ้นในพื้นที่ หนังสือ**โรงเรียนสร้างคน พลเมืองสร้างชาติ** เล่มนี้เป็นการมุ่งเน้นการนำเครื่องมือของโรงเรียนพลเมืองไปดำเนินการพัฒนาและสร้างพลเมืองให้เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด โดยดำเนินการเปิดพื้นที่ในระดับตำบล เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีการให้ความรู้ทางด้านการเมืองการปกครอง (Political Education) วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้เกิดทักษะ และเจตคติที่ดีต่อระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อีกทั้งยังสามารถที่จะพึ่งตนเองและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนตามความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ ตลอดจนจัดการและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของชุมชนได้ในฐานะพลเมือง

หนังสือ “โรงเรียนสร้างคน พลเมืองสร้างชาติ” เล่มนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนพลเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด โดยได้รวบรวมตัวอย่างความสำเร็จของการพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมือง ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด ในการพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมืองผ่านรูปแบบของโรงเรียนพลเมือง จนเกิดเป็นชุมชนแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นชุมชนที่สามารถบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนได้ด้วยตนเองพร้อมกันนี้ยังเป็นชุมชนที่มีสำนึกรับผิดชอบ มีวินัย มีเหตุผล มีความซื่อสัตย์ และมีจิตสาธารณะอย่างแท้จริง

สถาบันพระปกเกล้า หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือ “โรงเรียนสร้างคน พลเมืองสร้างชาติ” เล่มนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของตัวอย่างความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่อันเกิดจากความสำเร็จเล็กๆ ที่ดำเนินการร่วมกัน ในการพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมืองให้กับผู้อ่านหรือชุมชน/พื้นที่ ที่กำลังดำเนินการสร้างพลเมือง สร้างความมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริงในระบอบประชาธิปไตยและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนของตนเอง ซึ่งความเป็นพลเมืองที่แท้จริงมิใช่เพียงแค่การไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่นเท่านั้น แต่การเป็นพลเมืองที่แท้จริงยังต้องมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและร่วมพัฒนาพื้นที่/ชุมชนให้เกิดการต่อยอดและขยายองค์ความรู้สู่ลูกหลาน เยาวชนรุ่นหลัง ๆ ต่อเนื่องและสืบไป

(ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย)

เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

เรื่องดีๆ มีไว้แบ่งปัน

สถาบันพระปกเกล้า ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการให้การศึกษาแก่พลเมือง และการปลูกจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองอย่างเป็นรูปธรรม จึงจัดให้มีโครงการโรงเรียนพลเมืองขึ้นในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด ผ่านการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า โดยยึดหลักปรัชญาที่ว่า **“สร้างพลเมืองให้มีคุณภาพ ด้วยวิถีวัฒนธรรมประชาธิปไตย ประเทศไทยจะพัฒนาอย่างยั่งยืน”** ซึ่งวิธีการที่จะนำไปสู่ปรัชญาข้างต้นได้นั้น จะต้องพัฒนาประชาชน ให้ทุกคนเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งมีคุณภาพและคุณธรรมมีสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวมอย่างแท้จริงในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและสิ่งที่สำคัญมากกว่านี้คือ ความเป็นพลเมืองจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมี **“การลงมือกระทำ”** อย่างถูกต้องเหมาะสมจริงจัง และต่อเนื่อง ซึ่งความจริงจังและต่อเนื่องนั้นจะเกิดขึ้นได้ ประชาชนในสังคมจะต้องมี **“จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อ”** ร่วมกัน ดังนั้นโรงเรียนพลเมืองในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดจึงเน้นการลงมือทำอย่างมีทักษะและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อบ้านเมืองซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างความเป็นพลเมืองให้เกิดขึ้นในพื้นที่

สถาบันพระปกเล้ามุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือ **“โรงเรียนสร้างคน พลเมืองสร้างชาติ”** ภายใต้การดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด เล่มนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นแรงผลักดันทั้งร่างกาย และแรงใจ ให้ผู้อ่านหรือผู้ที่กำลังสร้างพลเมืองให้เกิดขึ้นในพื้นที่ จะสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการอ่านไปสร้างเครือข่ายภาคประชาชนในการขับเคลื่อนจิตสำนึกความเป็นพลเมืองสร้างต้นแบบที่ดีให้กับสังคมประชาธิปไตยสืบต่อไป

(นายวิฑูรย์ ชัยภาคภูมิ)

รองเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

มุมมองดีๆ มีไว้ชวนคิด

จริงหรือไม่?...จิตสำนึกพลเมือง “สร้างได้”

การจะสร้างพลเมืองให้เกิดขึ้นในพื้นที่ได้นั้นต้องเริ่มที่ตนเอง ขยายต่อชุมชน และสังคมเพื่อให้เกิดพลเมืองที่เข้มแข็งมีคุณภาพและเข้ามีส่วนร่วมในชุมชน เพราะมนุษย์ไม่ได้เกิดมาพร้อมกับความเป็นพลเมือง แต่เราสามารถทำให้เกิดความเป็นพลเมืองได้ โดยสร้างสำนึกพลเมืองผ่านบันได 5 ขั้น คือการปลูก การปรับ การขยับ การสลบ และการทำซ้ำ ๆ เพื่อให้การเป็นพลเมืองได้หยั่งรากฝังลึกลงสู่จิตสำนึกของตนเองและผู้อื่นในสังคมต่อไป

คำว่า “พลเมือง” มาจากคำ 2 คำ คือคำว่า “พละ + เมือง” อันหมายถึง ผู้เป็นพลังหรือเป็นกำลังให้แก่บ้านเมือง ซึ่งพลเมืองที่ดีนั้นต้องยึดมั่นในหลักคุณธรรม ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด มีคุณธรรม มีจริยธรรม พลเมืองทุกคนล้วนมีสิทธิและหน้าที่ในฐานะประชาชนของประเทศที่อยู่ภายใต้ผู้ปกครองเดียวกันแต่การเป็นพลเมืองที่ดีนั้นจะต้องตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ของตนเองและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันอันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและประเทศชาติเพื่อให้เป็นสังคมและเป็นประเทศประชาธิปไตยอย่างแท้จริงตามหลักการทางประชาธิปไตย ปัจจุบันมีการพูดถึงความแตกต่างของ พลเมือง ประชาชน และราษฎร มากมาย หากแต่ทุกคนที่เกิดมาล้วนเป็นพลเมือง เป็นประชาชน เป็นราษฎร ของประเทศด้วยกันทั้งสิ้น หากแต่การจะเป็นพลเมืองที่ดีตามหลักของประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขนั้น ต้องมีความตระหนักรู้ ต้องมีความกระตือรือร้น ที่จะแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่/ชุมชน และประเทศชาติต่อไป

หนังสือ “โรงเรียนสร้างคน พลเมืองสร้างชาติ” เล่มนี้จึงเป็นอีกเครื่องมือหนึ่ง ในการปลูก ปรับ ขยับ สลบ ซ้ำ ๆ ในการสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองให้เกิดขึ้นในพื้นที่ ที่มีทั้งพลเมืองตระหนักรู้ และพลเมืองกระตือรือร้น ผ่านการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองของศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด และยังเป็นอีกตัวอย่างของความสำเร็จที่เด่นชัดของการสร้างความเป็นพลเมืองให้สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองและชุมชนจนเกิดเป็นความเข้มแข็งตามความต้องการที่แท้จริงของชุมชนได้ ซึ่งชุมชนสามารถจัดการและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้โดย

ใช้หลักการพึ่งตัวเอง ใช้หลักค่านิยม รูปแบบและกระบวนการประชาธิปไตย เป็นผลให้
พลเมืองทุกคนในชุมชนได้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้ “โรงเรียนสร้างคน พลเมืองสร้างชาติ”
จะเป็นแนวทางและแรงบันดาลใจให้กับผู้อ่าน ผู้ที่กำลังจะพัฒนาให้เกิดพลเมืองขึ้น
ชุมชน/พื้นที่ นำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง แล้วท่านจะพบว่า “พลเมือง”
ที่แท้จริงเกิดจากการลงมือทำ ไม่ใช่เพียงแค่คำอธิษฐาน

(นายศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง

สถาบันพระปกเกล้า

ความสำเร็จที่ยากบอกต่อ

“วิธีที่ดีที่สุดในการเริ่มต้นคือ เลิกพูดและจากนั้นก็เริ่มทำ”

ศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นศูนย์หนึ่งของจำนวนศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า ทั้ง 56 จังหวัดทั่วประเทศ ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ในวิถีประชาธิปไตยมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของชุมชน/พื้นที่ โดยศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด ได้เริ่มต้นจากการสร้างรากฐานความเป็นประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในพื้นที่ จากระดับปฏิบัติไปสู่ระดับนโยบาย และในเวลาเดียวกันจากระดับนโยบาย ไปสู่การลงมือปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมต่อไป

หนังสือ “โรงเรียนสร้างคน พลเมืองสร้างชาติ” เล่มนี้ เป็นอีกหนึ่งความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมือง ที่ส่งเสริมให้พื้นที่เกิดการมีส่วนร่วมเกิดการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ของตนเองผ่านการขับเคลื่อนของคนในชุมชน และยังเป็นการสร้างโอกาส สร้างความเสมอภาคให้กับคนในชุมชนได้เข้าถึงแหล่งข้อมูล แหล่งความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำไปพัฒนาชุมชน นอกจากนี้ยังได้ผลักดันให้เกิดประชาธิปไตยในพื้นที่ จากชุมชนเล็ก ๆ ขยายสู่ระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ภายใต้การดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด เพราะเราเชื่อว่า “วิธีที่ดีที่สุดในการเริ่มต้นคือ เลิกพูดและจากนั้นก็เริ่มทำ” เมื่อไหร่ที่เราเลิกพูด เมื่อนั้นเราจะปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปีที่คณะกรรมการศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ดำเนินการสร้างพลเมืองที่มีทั้งความตระหนักรู้และกระตือรือร้น

ให้เกิดขึ้นในพื้นที่จนเกิดเป็นความสำเร็จหนึ่งๆที่เรียกว่า “พลเมืองต้นแบบ” ที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ และปฏิบัติตนบนพื้นฐานของ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผล ความรับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะ อย่างแท้จริง

พร้อมกันนี้ในนามของประธานศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า “โรงเรียนสร้างคน พลเมืองสร้างชาติ” เล่มนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งของการกำลังใจสำหรับผู้ที่สนใจหรือกำลังดำเนินการสร้างพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตยบนพื้นฐานของ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผล ความรับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะ ให้เกิดขึ้นในพื้นที่ และร่วมกันพัฒนาชุมชนของตนเองให้เป็นชุมชนแห่งพลเมืองต่อไป

(ดร.จিরวรรณ สิทธิศักดิ์)

ประธานศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง
สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด

คำนำ

ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมากกว่า 80 ปี ซึ่งคำว่าประชาธิปไตยมาจากคำสองคำ คือ “ประชา+อธิปไตย” หมายถึงอำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน ดังนั้นประชาธิปไตยของไทย หัวใจสำคัญจึงอยู่ที่ประชาชน อันเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง ด้วยเหตุนี้สถาบันพระปกเกล้า ในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมและให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงให้ความสำคัญในการเสริมสร้างและพัฒนาความเป็นพลเมืองกับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ทั่วประเทศมาอย่างต่อเนื่อง

บ้านเมืองและประเทศชาติจะพัฒนาได้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้นำเพียงคนเดียว หากแต่ขึ้นกับพลังของพลเมืองในประเทศ ด้วยเหตุนี้การพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมืองจึงเริ่มตั้งแต่เด็กเยาวชนจนถึงผู้ใหญ่ ซึ่งนับว่าเป็นงานที่ยิ่งใหญ่และสำคัญมาก โดยสถาบันพระปกเกล้า ได้ดำเนินการร่วมกับศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า ทั้ง 56 จังหวัดทั่วประเทศ ในการสร้าง ปลุก และปลุก จิตสำนึกความเป็นพลเมืองให้กับประชาชนในพื้นที่ จนสามารถเกิดเป็นกระบวนการหนึ่งที่เรียกว่า “นโยบายสาธารณะ” และผลักดันนโยบายสาธารณะนั้นให้เกิดการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้คุณภาพชีวิตเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในที่ดีขึ้นไม่ว่าจะเป็นมิติทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

หนังสือ “โรงเรียนสร้างคน พลเมืองสร้างชาติ” เป็นการรวบรวมตัวอย่างความสำเร็จหนึ่งของการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองของศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด ที่นำยุทธศาสตร์การพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมืองไปลงมือปฏิบัติ ผ่านการจัดตั้งโรงเรียนพลเมือง ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามอัธยาศัย เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เข้ามาเรียนรู้ โดยไม่เสียงบประมาณส่วนตัว ตลอดจนยังส่งเสริมให้เกิดทักษะ กระบวนการคิด วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่และกำหนดให้เป็นนโยบายสาธารณะที่เกิดมาจากความต้องการที่แท้จริงของชุมชน อันเป็นการยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นต้นแบบให้กับพื้นที่อื่น ๆ ได้ศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และเสียสละ เข้ามาร่วมดำเนินการพัฒนา และสร้างความเป็นพลเมืองกับสถาบันพระปกเกล้า จนเกิดความสำเร็จที่เด่นชัด และเป็นรูปธรรม และพร้อมจะเดินหน้าก้าวผ่านวิกฤตสถานการณ์อันเป็นอุปสรรค ที่ท้าทายของการเสริมสร้างและพัฒนาความเป็นพลเมืองไปด้วยกันอย่างต่อเนื่องและ ยั่งยืนตลอดไป

สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง
สถาบันพระปกเกล้า

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

บทนำ

1

...เคล็ด (แต่) ไม่ลับ...

9

1. โรงเรียนพลเมืองรัชบุรี

20

2. โรงเรียนพลเมืองโพนทอง

28

3. โรงเรียนพลเมืองหินกอง

37

4. โรงเรียนพลเมืองสระคู

45

รายชื่อคณะกรรมการศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง

53

รายนามนักเรียนโรงเรียนพลเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

53

รายการอ้างอิง

55

“โรงเรียนสร้างคน.....พลเมืองสร้างชาติ” ในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด

...โรงเรียนพลเมือง... เป็นเครื่องมือหนึ่งแห่งการสร้างความเป็นพลเมืองให้เกิดขึ้นในประเทศชาติซึ่งรับผิดชอบโดยสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า เป็นรูปแบบการพัฒนาและสร้างความเป็นพลเมืองหนึ่งที่มีมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองและชุมชนให้มีความเข้มแข็งตามความต้องการที่แท้จริงของชุมชนได้ มีศักยภาพในการร่วมกันป้องกัน จัดการ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนโดยใช้หลักการพึ่งตัวเองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเกิดสำนึกความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ยั่งยืนสามารถตัดสินใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนตามหลักค่านิยมหลักการรูปแบบและกระบวนการประชาธิปไตยอย่างแท้จริง การจัดตั้งโรงเรียนพลเมืองในพื้นที่ในชุมชนของตนเองนั้นจึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะให้พลเมืองทุกคนในชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีอุดมการณ์ ความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีและจำเป็นต่อการส่งเสริมวิถีวัฒนธรรมประชาธิปไตย...

“สร้างพลเมืองให้มีคุณภาพ ด้วยวิถีวัฒนธรรมประชาธิปไตย ประเทศไทยจะพัฒนาอย่างยั่งยืน”

หากถามทุกคนว่า “ประชาธิปไตยคืออะไร” บางคนคงจะตอบไม่ได้หรือนึกไม่ออกและคำตอบที่ได้ยินบ่อย ๆ คือการเลือกตั้งเท่านั้นคือประชาธิปไตย ซึ่งเป็นคำตอบที่สะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยเข้าใจความหมายและวิธีการของระบอบประชาธิปไตยต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องสิทธิหน้าที่ บทบาทและความสำนึกรับผิดชอบต่อความเป็นพลเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของความเป็นประชาธิปไตย ดังนั้นประชาธิปไตยที่ทุกคนเรียกหาจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าประชาชนส่วนใหญ่ของสังคมยังเป็นเพียงผู้ที่ยืนดูอยู่เฉยๆ และรอให้คนอื่นแก้ไขปัญหาโดยไม่สนใจว่าจะอะไรจะเกิดกับตัวเราและประเทศชาติ จนในที่สุดก็จะนำมาซึ่งความขัดแย้งและความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นเพราะทุกคนต่างมีความคิด ความเชื่อ และผลประโยชน์ที่แตกต่างกันอย่างสุดโต่ง

ความรู้ ความเข้าใจ และการลงมือปฏิบัติอย่างมีสำนึกต่อวิถีประชาธิปไตย สิทธิหน้าที่ และค่านิยมประชาธิปไตย จึงเป็นพื้นฐานและปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จ ในการที่จะปรับเปลี่ยนคนจากที่มองหาแต่ผลประโยชน์ส่วนตัวมาเป็นพลเมืองที่เห็น แก่ประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งถือว่าเป็นพลังที่สำคัญของบ้านเมืองในการพัฒนาประชาธิปไตย การพัฒนาประชาชน ให้ทุกคนเป็นพลเมือง ที่เข้มแข็ง มีคุณภาพ มีคุณธรรม มีสำนึก ความรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจึงจะทำให้ประชาธิปไตยยั่งยืนได้ในที่สุด

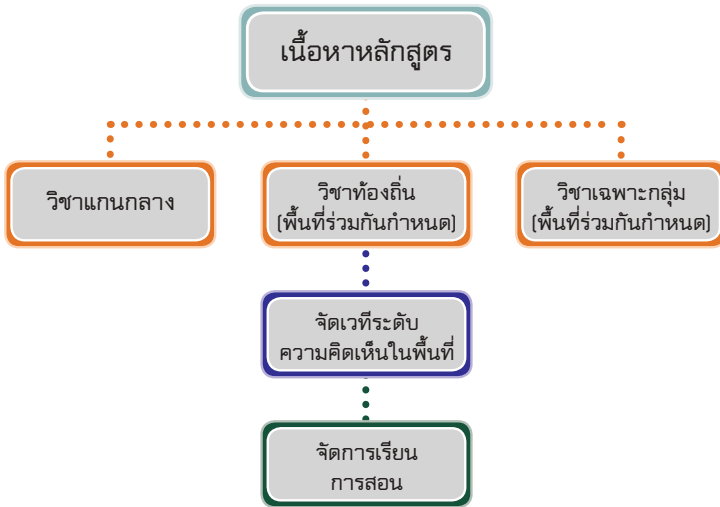
...จากประชาชนเป็นพลเมือง ผ่านการ “ลงมือทำ”...

ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตย คือการทำให้ประชาชน เป็นพลเมืองหรือสร้างจิตสำนึกพลเมืองให้เกิดขึ้น หากเปรียบจิตสำนึกเป็นต้นไม้หรือ ต้นจิตสำนึก วิธีการจะปลูกต้นจิตสำนึกให้เจริญงอกงามหรือการจะเปลี่ยนจากประชาชน จะเป็นพลเมืองได้นั้น ความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยเป็นสิ่งจำเป็นอย่างย่ง ที่ต้องมี แต่นั่นก็เป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งเท่านั้น หากสิ่งที่สำคัญมากกว่านี้คือ ความเป็นพลเมืองจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการ “ลงมือกระทำ” อย่างถูกต้องเหมาะสม จริงจัง และต่อเนื่อง ซึ่งความจริงจังและต่อเนื่องของการกระทำนั้นจะเกิดขึ้นได้ ประชาชน ในสังคมจะต้องมี “จิตสำนึกความรับผิดชอบ” ร่วมกัน ดังนั้น การมีความรู้ความเข้าใจ ในระบอบประชาธิปไตย การลงกระทำอย่างมีทักษะและประสิทธิภาพ และมีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อบ้านเมือง จึงเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างความเป็นพลเมืองให้เกิดขึ้น ผ่านการสร้างความร่วมมือกันระหว่างสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า และศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า ทั่วประเทศ

เป้าหมายโรงเรียนพลเมือง

แผนภาพเนื้อหาหลักสูตรโรงเรียนพลเมือง

คำว่า “โรงเรียนพลเมือง” หากใครฟังแรก ๆ อาจจะมีคำถามออกมาดัง ๆ ว่า “เอ๊ะ...โรงเรียนอะไร???...” ทำไม่ตั้งชื่อว่าโรงเรียนพลเมือง และเริ่มต้นมาได้ยังไง??...

“โรงเรียนที่ไม่ใช่โรงเรียน แต่เป็นพื้นที่ ที่ให้ทุกคนเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปด้วยกัน”

โรงเรียนพลเมืองมีจุดเริ่มต้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชที่ดำเนินโครงการในรูปแบบของโรงเรียนพลเมืองกล่าวคือเป็นการเปิดพื้นที่ให้ชุมชนได้เข้ามาเรียนรู้ร่วมกันในสิ่งที่สนใจและพัฒนาเป็นศักยภาพความเป็นพลเมืองให้กับคนในพื้นที่ สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า ได้นำแนวทางนี้มาประยุกต์และพัฒนาเป็นหลักสูตรโรงเรียนพลเมืองและเริ่มนำร่องเปิดโรงเรียนพลเมืองแห่งแรกในจังหวัดศรีสะเกษ จนประสบความสำเร็จจวบถึงปัจจุบันนี้

ต่อมาในช่วงปลายปี พ.ศ.2557 ย่างเข้าปี พ.ศ.ใหม่ อย่างปี พ.ศ.2558 การดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ของสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมืองได้เริ่มต้นขึ้นโดยมองพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นพื้นที่แห่งการบูรณาการ และสร้างให้เป็นพื้นที่ต้นแบบหรือที่เรียกกันจนติดปาก ชินหว่า “ร้อยเอ็ด โมเดล” โดยได้นำหลักสูตรโรงเรียนพลเมืองเข้ามาพูดคุย และเสนอให้กับคณะกรรมการศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมืองได้เล็งเห็นแล้วว่าจังหวัดร้อยเอ็ดสามารถทำให้เกิดความเป็นพลเมืองได้...

1. อำเภอเมืองร้อยเอ็ด	2. อำเภอธวัชบุรี
3. อำเภอจังหาร	4. อำเภอเชียงขวัญ
5. อำเภอศรีสมเด็จ	6. อำเภอจตุรพักตรพิมาน
7. อำเภอเมืองสรวง	8. อำเภอทุ่งเขาหลวง
9. อำเภอเสลภูมิ	10. อำเภออาจสามารถ
11. อำเภอโพธิ์ชัย	12. อำเภอเกษตรวิสัย
13. อำเภอโพนทอง	14. อำเภอสุวรรณภูมิ
15. อำเภอปทุมรัตต์	16. อำเภอพนมไพร
17. อำเภอเมยวดี	18. อำเภอหนองฮี
19. อำเภอหนองพอก	20. อำเภอโพนทราย

ซึ่งถือว่าเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่แบ่งการปกครองมากที่สุด และมีจำนวนประชากรที่มากถึง 1,310,259 คน ชาย 654,508 คน หญิง 655,751 คน โดยอำเภอที่มีประชากรมากที่สุดได้แก่ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด 118,789 คน รองลงมาได้แก่ อำเภอเสลภูมิ มีจำนวน 108,063 คน และอำเภอสุวรรณภูมิ มีจำนวน 106,451 คน

...1 สัญชาติ 10 ภาษา...

จังหวัดร้อยเอ็ดพื้นที่อุดมสมบูรณ์ เต็มไปด้วยความหลากหลายทั้งภาษากลุ่มชาติพันธุ์ วิถีและวัฒนธรรม โดยประชากรกลุ่มหลัก คือชาวไทยอีสานเดิม มีภาษาพูดที่เป็นเอกลักษณ์ที่เรียกว่า “สำเนียงร้อยเอ็ด” จากการศึกษาทางประวัติศาสตร์พบว่า ไม่มีภาษาไหนในท้องถิ่นอีสานอื่น หากแต่กาลเวลาเปลี่ยน ยุคสมัยใหม่เข้ามาจนเกิดเป็นประชากร ชาวไทยอีสานใหม่ที่โยกย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานและสร้างครอบครัว นอกจากนี้ยังมีประชากรกลุ่มภาษาส่วย-กูย ซึ่งเป็นคนที่อยู่ในจังหวัดร้อยเอ็ดเดิมอยู่แล้ว และมีเชื้อสายเป็นชาวส่วยหรือกูย มีกลุ่มประชากรกลุ่มภูไทหรือผู้ไท กลุ่มไทยอ๋นเป็นกลุ่มที่มีเชื้อสายมาจากแขวงคำม่วน และนอกจากนั้นยังมีกลุ่มประชากรที่อพยพเข้ามาอาศัยในจังหวัดร้อยเอ็ดในภายหลังอีกมากมาย ได้แก่ กลุ่มชาวจีน ชาวเวียดนาม และแขก

ด้วยความหลากหลายที่เกิดขึ้นในพื้นที่ร้อยเอ็ด การพัฒนาหรือจะแก้ไขปัญหาจากความช่วยเหลือจากรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจไม่เข้าถึงและไม่เข้าใจกัน ยิ่งระบบการศึกษาเองด้วยล่ะก็ อาจจะเป็นเพียงความฝันที่ทุกคนจะได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมกัน ร้อยเอ็ดไม่ใช่จังหวัดที่เล็ก ๆ แต่เป็นจังหวัดที่ใหญ่พอสมควร หากอยากมีความรู้ต้องแลกมาซึ่งความสูญเสีย มีคำกล่าวหนึ่งที่ว่า “การศึกษาคือการลงทุน” นี่เป็นสิ่งที่กล่าวได้ถูกต้องที่สุด หากแต่จะลงทุนได้ต้องมีทุนที่เพียงพอ...

ไหนล่ะทุน???...

จะหาทุนเพื่อการศึกษาได้จากที่ไหน???...

นี่เป็นคำถามที่ยังคงคาใจของใครหลายคนในร้อยเอ็ด และเพียงแค่อคิดในใจ ด้วยเสียงอันดังก้องว่า “ขอแค่ให้ลูก-หลานได้เรียนก็เพียงพอแล้ว สำหรับคนหาเช้ากินค่ำ”

นี่เป็นเพียงปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นในจังหวัดร้อยเอ็ด ในยุคแห่งการแข่งขันเช่นนี้ หากแต่ปัญหาที่ยิ่งใหญ่กว่านั้นที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและการดำรงชีวิตจริง ๆ ของชาวร้อยเอ็ดกลับเป็นปัญหาปากท้อง ด้วยระบอบการพัฒนาที่ทุกคนเรียกว่า “ประชานิยม” ทำเอาคนร้อยเอ็ดขาดเจ็บสาหัสมานับครั้งไม่ถ้วน แต่เหตุการณ์ที่คงเป็นสาเหตุหลักกระทบจิตใจและความเป็นอยู่และทำให้ชาวร้อยเอ็ดหมดซึ่งกำลังใจ หมดศรัทธาในระบอบประชานิยมเห็นทีคงจะเป็น “โรคร้อยเอ็ด” หลายคนอาจคุ้นหูและผ่านตา แต่หลายคน (คนยุคใหม่) อาจจะไม่เคยได้ยิน หากจะให้เล่าทั้งหมดอย่างละเอียดเห็นทีจะเป็นเรื่องยากที่จะอธิบายให้เข้าใจในคราวเดียว แต่หากจะให้เล่าสั้น ๆเราก็มามีเริ่มกันเลยดีกว่าเอาเริ่ม...

...“โรคร้อยเอ็ด” เป็นคำที่ใช้เรียกปรากฏการณ์การใช้จ่ายเงินซื้อเสียงในการเลือกตั้งในความเป็นจริงแล้ว การซื้อเสียงในการเลือกตั้งคงจะมีมานานแล้ว แต่ที่มึความรุนแรงมากเป็นพิเศษ จนมีการเรียกขานกันว่า “โรคร้อยเอ็ด” โดยเกิดจากการที่มีผู้มีอิทธิพลใหญ่ในพื้นที่ตั้งโต๊ะแจกเงินซื้อสิทธิขายเสียงอย่างเปิดเผยเพราะเหตุผลเดียวในใจคือ “แพ้ไม่ได้” แม้กระทั่งเจ้าเมืองก็ทิ้งเมืองตำรวจก็ทิ้งโรงพักเพราะบารมีนักการเมืองระดับอดีตนายกรัฐมนตรี จึงปล่อยให้ลอยนวลแจกเงินซื้อเสียงกันได้อย่างเย้ยฟ้าทำดินโรคนี้ได้ระบาด เป็นการซื้อสิทธิขายเสียงทั่วประเทศจนกลายเป็นวัฒนธรรมการเมืองของชาวบ้านคนไทยที่ต้องมีเงินมีทองหรือข้าวของติดไม้ติดมือเมื่อถึงฤดูเลือกตั้ง...

ผู้เรียบเรียง รศ.ดร.นิยม รัฐอมฤต

จากโรคระบาดสู่การปรับที่ถูกรื้อ

หลายต่อหลายครั้งที่มีผู้กล้าเข้ามาท้าทายกับโรคระบาดนี้หากแต่กลับเป็นวิธีที่ยังไม่ถูกต้องและยังไม่ถูกใจ ทำให้ชาวร้อยเอ็ดยังคงหวาดกลัวและหวาดระแวงต่อหน่วยงานภาครัฐที่เข้าไปอยู่ ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือในการแก้ปัญหาเท่าที่ควร ผลตอบรับกลับมากลับไม่สวยงามอย่างทีคิด หากแต่สถาบันพระปกเกล้ากลับเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งทีเข้าไปในพื้นที่ร้อยเอ็ดผ่านการจัดตั้งศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด เพราะ...ไม่มีใครเชื่อในสิ่งที่พูด หากไม่ลงมือทำ

ให้เห็น... จึงเป็นที่มาของการจัดตั้งศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ดขึ้นเมื่อปี 2551 เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันในพื้นที่ระหว่างภาคประชาชน และภาครัฐ โดยประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาชุมชนด้วยตนเองอย่างเต็มที่ ประชาชนทุกคนมีความสามารถหากแต่ขาดเครื่องมือที่จะช่วยสนับสนุนเท่านั้น “สิ่งที่มีเรายื่นให้ สิ่งที่ได้มาเราแบ่งปัน” นี้คือคติการทำงานของสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า ที่ยึดถือและดำเนินการในพื้นที่ร้อยเอ็ดเสมอมา

“โรงเรียนพลเมือง” จึงเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งแห่งการพัฒนาที่สำคัญส่งเสริมการเมืองภาคพลเมืองมี และยื่นให้ศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด

...หากจะแก้โรคร้อยเอ็ดที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดได้นั้นสิ่งแรกที่เร่งดำเนินการนั้นคือการ “สร้างพลเมือง” ...

แน่นอนต้องพบกับคำถามตามมาอีกว่า???

...พลเมืองคืออะไร???

...พลเมืองสร้างได้อย่างไร???

...พลเมืองเป็นอย่างไร???

...ทำไมต้องเป็นพลเมือง???

และอีกร้อยล้านคำถามมากมายที่ล้วนต่างสงสัยเกี่ยวกับคำว่า “พลเมือง” นี้คงเป็นคำถามที่ทุกคนล้วนต้องการหาคำตอบให้กับตนเองกันทั้งสิ้น

กลยุทธ์ ที่ไม่ธรรมดาของสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้าที่ไม่เคยบอกต่อที่ไหนมาก่อนแน่นอนว่าจะไม่บอกว่าพลเมืองคืออะไร หากอยากเป็นอยากสร้างต้องเข้ามาเรียนรู้ไม่มีใครไปบอกเราหรือไปสอนให้เราเป็นพลเมืองได้หากเราไม่ลงมือเรียนรู้เอง โรงเรียนพลเมืองจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งในการสร้างพลเมืองให้เกิดขึ้นในพื้นที่เนื่องจากการสร้างความเป็นพลเมืองเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาในการบ่มเพาะและเสริมสร้างอย่างต่อเนื่อง การเปิดพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนในชุมชนเป็นหลัก มาเรียนรู้ พัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนไปด้วยกันผ่านการมีส่วนร่วม จึงเป็นเป้าหมายหลักแห่งการสร้างพลเมืองอย่างต่อเนื่องของจังหวัดร้อยเอ็ด

...20 อำเภอ กับ 16 โรงเรียนพลเมือง... หากจะกล่าวถึงความต่อเนื่อง และกว้างขวาง ของพื้นที่โรงเรียนพลเมืองในจังหวัดร้อยเอ็ดนั้นนับว่าเป็นการเปิดที่

อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว หากแต่เป้าหมายสำคัญนั้นกลับใช้จำนวนโรงเรียนพลเมือง หรือผู้เข้าเรียน แต่เป้าหมายหลักที่แท้จริงคือ ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในชุมชน ประชาชนมีจิตสำนึกต่อตนเองและสาธารณะมีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยในตนเอง นี้ต่างหากที่เป็น “หัวใจ” สำคัญในการพัฒนา ปัจจุบันจังหวัดร้อยเอ็ดมีพื้นที่ โรงเรียนพลเมือง ที่รวมตัวกันจัดกิจกรรมดีต่อชุมชน สังคม ถึง 16 โรงเรียนทั่วจังหวัด ซึ่งล้วนแต่มีกิจกรรมดี ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ส่วนรวม ชุมชน สังคม ทั้งสิ้น ซึ่งประกอบไปด้วย

**ตารางแสดงรายละเอียดการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมือง 10 อำเภอ
จังหวัดร้อยเอ็ด**

ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
1.โรงเรียนพลเมือง ธวัชบุรี อำเภอ ธวัชบุรี	5.โรงเรียนพลเมือง พนมไพร อำเภอ พนมไพร	10.โรงเรียน พลเมืองเทศบาล เมืองร้อยเอ็ด	13.โรงเรียนพลเมือง ตำบลนาवल อำเภอพนมไพร	15.โรงเรียน พลเมืองปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์
2.โรงเรียนพลเมือง โพนทอง อำเภอ โพนทอง	6.โรงเรียนพลเมือง หนองพอก อำเภอ หนองพอก	11.โรงเรียน พลเมืองสะอาด สมบูรณ์	14.โรงเรียน พลเมืองเมยวดี อำเภอเมยวดี	16.โรงเรียน พลเมืองโพนทอง อำเภอโพนทอง
3.โรงเรียนพลเมือง หินกอง อำเภอ สุวรรณภูมิ	7.โรงเรียนพลเมือง เสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด รุ่น 1	12.โรงเรียนพลเมือง เสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด รุ่น 2		
4.โรงเรียนพลเมือง สระคู อำเภอ สุวรรณภูมิ	8.โรงเรียนพลเมือง เหล่าหลวง อำเภอ เกษตรวิสัย			
	9.โรงเรียนพลเมือง ดงครั่งน้อย อำเภอ เกษตรวิสัย			

“...วิธีที่ดีที่สุดในการเริ่มต้นคือ เลิกพูดและจากนั้นก็เริ่มทำ...”

จากคำกล่าวที่ว่า “วิธีที่ดีที่สุดในการเริ่มต้นคือ เลิกพูดและจากนั้นก็เริ่มทำ” คือคำปณิธาน ของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่รอช้าในการสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นในพื้นที่ผ่านการสร้างความ เป็นพลเมืองให้เกิดขึ้นในพื้นที่ ซึ่งหนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมภาพความสำเร็จที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดจากการก่อตั้งโรงเรียนพลเมือง เพราะเราเชื่อเสมอมาว่า “โรงเรียนสร้างคน...(เกิดเป็น)...พลเมืองสร้างชาติ” ผ่านการเล่าเรื่องราวความสำเร็จ จากบุคคล **สุ** ความสำเร็จในพื้นที่ จนเกิดเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นแรงผลักดันให้ จังหวัดร้อยเอ็ดขยายสู่พื้นที่แห่งพลเมืองต่อไป

“ภาพความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่
เกิดจากภาพความสำเร็จเล็กๆ ที่ร่วมกัน”

...เคล็ด (แต่) ไม่ลับ...

สะกิดจุด ไม่หยุดใคร ... สะกิดใจ ไม่หยุดทำ

1. โรงเรียนพลเมืองธวัชบุรี

● **สะกิดจุด ไม่หยุดใคร** คือ ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมือง ของโรงเรียนพลเมืองธวัชบุรี ประกอบด้วย

1. **ผู้ใหญ่สัญญาชัย ช่องวารินทร์** ที่รักในการปลูกหญ้า สร้างฝัน ตามรอย เศรษฐกิจพอเพียง หัวใจนักพัฒนา รักสันโดษ แต่ไม่ละการเรียนรู้

2. **นางสีลา สุขสะอาด** ผู้รักในการเรียนรู้ ชื่นชอบการเปลี่ยนแปลงตนเอง และลงมือปฏิบัติโดยทันทีหากสิ่งนั้นจะทำให้ชุมชน/สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง

● **สะกิดใจ ไม่หยุดทำ** คือ จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองสู่ การแก้ปัญหาในพื้นที่ จากโครงการหลุมรางพอเพียง สู่แหล่งการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง พื้นที่แห่งโคก หนอง นา โมเดล ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อประชาชนหัวใจพอเพียงได้เข้ามาศึกษา เรียนรู้ และสอบถามจากวิทยากรพลเมืองในพื้นที่ตำบลไพศาล อำเภอธวัชบุรี จังหวัด ร้อยเอ็ด ได้ผ่านการผลักดันของนักเรียนโรงเรียนพลเมือง จนเกิดเป็นพื้นที่แห่งเกษตร พอเพียงในปัจจุบัน

2. โรงเรียนพลเมืองโพททอง

● **สะกิดจุด ไม่หยุดใคร** คือความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองโพททอง ประกอบด้วย

1. **พ่อพยนต์ ปัญญาภา** นักปราชญ์แห่งโพททองที่พยายามเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงมาโดยตลอด แม้ที่ผ่านมาจะพบแต่ความล้มเหลวนั้นไม่ได้หมายความว่าให้หยุดพยายาม เมื่อวิธีการทางทฤษฎีที่ฟังมาใช้กับชาวบ้านไม่ได้ผล ความเชื่อ ความศรัทธา จึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ปลูกจิตสำนึกในตัวคนมาเป็นตัวแก้ไข ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียง เทคนิคง่าย ๆ ที่แสนธรรมดา บวกกับภูมิปัญญาของนักปราชญ์อายุเป็นเพียงตัวเลขที่เต็มไปด้วยประสบการณ์

2. **พ่อจตุพล คำแดงไสยย์** ผู้รักในความเป็นธรรม มองจุดต่างเป็นจุดร่วม มองผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตนและเชื่อเสมอว่าการทำงานเป็นทีมย่อมได้ผลดีกว่าทำงานเพียงคนเดียว การเรียนรู้ไม่ได้กำหนดที่อายุแต่การเรียนรู้มักเกิดกับคนทุกอายุหากไม่หยุดพยายาม

● **สะกิดใจ ไม่หยุดทำ** คือ จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองสู่การแก้ปัญหาในพื้นที่ จากโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์ ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง ในการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านโดยมีแนวคิดที่ว่าเริ่มต้นจากการเลือกตั้งเล็ก ๆ ในหมู่บ้านก่อนแล้วค่อย ๆ เรียนรู้ผ่านการถอดบทเรียน ถึงจะนำไปขยายสู่พื้นที่อื่น ๆ ต่อไป จากการดำเนินการดังกล่าวสามารถพูดได้อย่างเต็มปากว่าสำเร็จ 100% ไม่มีการใช้เงินในการเลือกตั้ง จนนำไปสู่การขยายผลสู่พื้นที่ใกล้เคียงอย่าง ตำบลหินกอง และขยายสู่พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ เป็นต้น

3. โรงเรียนพลเมืองหินกอง

● **สะกิดจุด ไม่หยุดใคร** คือ ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองตำบลหินกอง ประกอบด้วย

1. **ผู้ใหญ่อภิฉัตร ภูสนาม** อดีตผู้ใหญ่บ้านโพททอง หมู่ 5 ตำบลหินกอง อำเภอสวรรคภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จุดเด่นมักเป็นคนจะไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ จนกว่าจะได้เห็น สัมผัส และลงมือปฏิบัติ ด้วยตัวเอง ผ่านการเข้าไปเรียนรู้ ลองผิด ลองถูกด้วยตัวเองจนเกิดเป็นการดำเนินงานทุกอย่างในฐานะผู้ใหญ่บ้านโดยลำพังจนกระทั่งเข้าเรียนที่โรงเรียนพลเมือง จึงมีจุดเปลี่ยนที่ทำให้กระตุ้นต่อมความท้าทายอีกครั้ง ในการเปลี่ยนตัวเองเป็นพลเมือง ดำเนินการเพื่อส่วนรวม ด้วยส่วนรวม จนเกิดเป็นพลเมืองตัวอย่าง

ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย ในการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบสมานฉันท์ ไม่ซื้อสิทธิขายเสียงในหมู่บ้าน และเป็นผู้ขยายความรู้ให้ชุมชน/หมู่บ้านอื่นทั่วจังหวัดร้อยเอ็ด

● **สะกิดใจ ไม่หยุดทำ** คือ จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองในพื้นที่ทำให้ประชาชนในชุมชนตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองมากขึ้น ด้วยสถานการณ์การเลือกตั้งที่เข้ามา ณ ขณะนั้นบวกกับเจตนาภรณ์ของอดีตผู้ใหญ่บ้านที่อยากจะเปลี่ยนแปลงให้การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ และโปร่งใส การดำเนินงานโดยนำแนวคิดของนักเรียนโรงเรียนพลเมืองโพหนองมาใช้จึงเป็นแนวคิดที่ได้ผลดีที่สุด จนทำให้พื้นที่ หมู่บ้านโพหนอง หมู่ 5 ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นพื้นที่ต้นแบบในการเลือกตั้งสมานฉันท์ ไม่ซื้อสิทธิขายเสียง และเป็นพื้นที่แห่งประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์แบบ

4. โรงเรียนพลเมืองสระคู

● **สะกิดจุด ไม่หยุดใคร** คือ ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองตำบลสระคู ประกอบด้วย

1. **นางสาวประภากร โพธิ์หมุด** รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ลักษณะเด่นรักการเรียนรู้ มุ่งมั่นและตั้งใจทำงานในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบมาได้อย่างดีที่สุดหากแต่ยังมีความเขินอายและยังไม่กล้าแสดงออก หากจะให้ทำงานอะไรที่เป็นเบื้องหลังยอมทำได้ดีเสมอ แต่ต้องทำงานเบื้องหน้าอาจจะไม่กล้า และประหม่าการเปลี่ยนแปลงตัวเองจากโอกาสของรั้วโรงเรียนพลเมืองทำให้เกิดพัฒนาการในตัวเองมากขึ้นจนกลายเป็นอีกบุคคลหนึ่งที่ทำงานเพื่อส่วนรวมได้ทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลัง

● **สะกิดใจ ไม่หยุดทำ** คือ จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองนอกจากจะทำให้เกิดพลเมืองในพื้นที่แล้ว ยังเกิดพื้นที่ต้นแบบแห่งการแลกเปลี่ยนพื้นที่แห่งการจัดการขยะเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและเป็นพื้นที่แห่งพลเมืองจิตสาธารณะ จนเกิดเป็นพื้นที่แห่งพลเมืองที่สมบูรณ์แบบพื้นที่หนึ่งในจังหวัดร้อยเอ็ด

5. โรงเรียนพลเมืองเสลภูมิ

● **สะกิดจุด ไม่หยุดใคร** คือ ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองเสลภูมิ ประกอบด้วย

1. **นายสิทธิพร ภูมิฐาน** ลักษณะเด่นของสารวัตกรำนันตำบลขวาว คือ การเป็นผู้นำต้องนำจริง ๆ ก่อน ต้องรู้ในสิ่งที่ควรรู้ ต้องลองในสิ่งที่ต้องลองก่อน เพื่อเป็น

การนำร่อง ทำเป็นตัวอย่างให้กับประชาชน ให้กับลูกบ้านของเราได้ ผู้นำไม่จำเป็นต้องนำทุกเรื่อง แต่ทุกเรื่องผู้นำต้องเรียนรู้และเข้าใจให้ไว เพื่อเอาองค์ความรู้นั้นมาปรับ ประยุกต์ใช้กับสังคม/ชุมชน ของตนเองให้ได้มากที่สุด นี่คือนักขณะผู้นำแห่งตำบลขาว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

● **สะกิดใจ ไม่หยุดทำ** คือ จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองในพื้นที่เสลภูมิ ไม่ได้เพียงแค่กระตุ้น กระตุ้น ให้เกิดพลเมืองในพื้นที่ แต่ยังเป็น การเปิดพื้นที่สู่การเปลี่ยนแปลงต่างหากนี่คือวัตถุประสงค์ที่แท้จริง พื้นที่เกิดการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนได้อย่างถูกวิธี จากการกำจัดขยะในครัวเรือนของตนเองนั้นก็เพื่อเป็น ส่วนหนึ่งในการลดขยะกองโตทางเข้าเมืองร้อยเอ็ด ให้หมดไปเพื่อทัศนียภาพของจังหวัดร้อยเอ็ดต่อไป

6. โรงเรียนพลเมืองหนองพอก

● **สะกิดจุด ไม่หยุดใคร** คือ ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองอำเภอหนองพอก ประกอบด้วย

1. **นายอำพร ศรีโพธิ์ทอง** พลเมืองต้นแบบแห่งอำเภอหนองพอก บุรุษร่างน้อยแต่ใจใหญ่ ซีนชอบ รักใคร่ และหลงใหลในความเป็นธรรมชาติ เมื่อต้องรู้ว่าขณะนี้บ้านเมืองป่าไม้ถูกทำลายจนแทบจะไม่มีสีเขียวของธรรมชาติให้เห็นบวกกับยุคปัจจุบันที่ปอดต้องการก๊าซบริสุทธิ์จากต้นไม้ จึงทำให้เกิดความสนใจในกิจกรรมปลูกป่า หากแต่จะทำคนเดียวคงยังไม่สำเร็จในทุกวันนี้

● **สะกิดใจ ไม่หยุดทำ** คือ จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองทำให้อำเภอหนองพอกเกิดกิจกรรมอาสาปลูกป่าเป็นธรรมเนียมทุกปีแล้วแต่พื้นที่ไหนมีความพร้อมก่อน แต่เป้าหมายของการดำเนินการครั้งนี้คือพื้นที่อำเภอหนองพอกต้องเป็นพื้นที่สีเขียว เป็นปอดของธรรมชาติทั้งอำเภอ โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปในทุก ๆ ตำบล จนเกิดเป็นกลุ่มที่เรียกกันว่า “กลุ่มปลูกป่าชุมชน” ที่ตระเวนปลูกป่า สร้างพื้นที่สีเขียวให้จังหวัดร้อยเอ็ด

7. โรงเรียนพลเมืองพนมไพร

● **สะกิดจุด ไม่หยุดใคร** คือ ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองพนมไพร ประกอบด้วย

1. **นายกวีระ เสม็ง** นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองทัพไทย ผู้ชาย หัวใจแกร่งแห่งหนองทัพไทย จุดเด่นเป็นคนโผงผาง ใจใหญ่ เสียงดังฟังชัดกล้าได้ กล้าเสีย ทำงานแบบสายลุย และทำงานด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจ ไม่เอาเปรียบใคร ในทาง

กลับกันเป็นผู้ให้เสียมากกว่า ให้ทั้งผลงานที่มีประโยชน์ ให้ทั้งโอกาสคนในชุมชนได้เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ มองทุกอย่างเป็นเรื่องที่ต้องเรียนรู้ไปด้วยกัน

● **สะกิดใจ ไม่หยุดทำ** คือ จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองทำให้พื้นที่ตำบลหนองทัพไทยเป็นพื้นที่แห่งป่าไม้ เพราะพลเมืองต่างหันมารักษาป่าไม้ แทนการทำลายมากขึ้น และต่างตระหนักถึงประโยชน์ต่างตอบแทนของกันและกันระหว่างชุมชนและผืนป่า มีประเพณีบวชป่าเพื่อเป็นสัญญาใจในการรักษาป่า จนเกิดเป็นพื้นที่แห่งการมีพืชเศรษฐกิจที่เกิดจากความสมบูรณ์ของธรรมชาติ สร้างทั้งรายได้ และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี

8. โรงเรียนพลเมืองเหล่าหลวง อำเภอเกษตรวิสัย

● **สะกิดจุด ไม่หยุดใคร** คือ ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองเหล่าหลวง ประกอบด้วย

1. **นายมิตร เขาน้อย** พลเมืองจิตอาสา พุดน้อย เน้นลงมือปฏิบัติ อีกทั้งยังได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนอาสาพัฒนาชุมชน (อช.) โดยได้รับคัดเลือกจากเวทีประชาคมหมู่บ้านให้ปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครในหมู่บ้าน เพราะเป็นคนที่ยื่นขอการทำงานด้านจิตอาสา และไม่เคยบรีกบ่นสักคำจึงได้รับความไว้วางใจจากทุกคนในหมู่บ้านให้ดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบสูงเสมอ หากแต่ก็สามารถทำออกมาได้ดีและประสบความสำเร็จทุกครั้งเช่นกัน

● **สะกิดใจ ไม่หยุดทำ** คือ จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองทำให้สถาบันพระปกเกล้า โดยวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น (วปท.) ได้นำโครงการขยะไร้ถังลงสู่ชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาขยะ และส่งเสริมการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี จนได้รับความสนใจเป็นอย่างมากสำหรับนักเรียนพลเมืองเอง และสมาชิกในชุมชน จนเกิดเป็นชุมชน/หมู่บ้านแห่งการไร้ถังขยะขึ้น เพียงเพราะหวังจะเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่เล็ก ๆ ในจังหวัดร้อยเอ็ดที่กำจัดขยะได้อย่างถูกต้อง ถูกวิธีจนขยะสามารถหมดไปจากบ้านเมืองได้

9. โรงเรียนพลเมืองดงครั่งน้อย อำเภอเกษตรวิสัย

● **สะกิดจุด ไม่หยุดใคร** คือ ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองตำบลดงครั่งน้อย ประกอบด้วย

1. **นางอัญญรัตน์ แสนภูมิ** ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมปลายขนาดกลางในตำบลดงครั่งน้อย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะเด่นที่เป็นผู้นำ อยู่ในสายเลือด พุดจาไผ่ระชะ ฉะฉาน ฟังชัด ครบรูปไปด้วยองค์ความรู้ที่รอบตัว หากแต่

เชื่อมั่นว่าความรู้ไม่มีวันหยุดนิ่งตามกาลเวลาการหาคำรู้ใหม่ใส่ตัวจึงเป็นเรื่องสำคัญหากจะพัฒนาตนเองและสังคมให้ก้าวหน้า

● **สะกิดใจ ไม่หยุดทำ** คือ จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมือง ทำให้ตำบลครั้งน้อยสามารถขยายผลเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดแก้ไขปัญหายยะได้มากถึง 10 กว่าพื้นที่ใกล้เคียง จนประสบความสำเร็จอีกทั้งยังได้รับรางวัลชนะเลิศ Zero Waste School ในการกำจัดขยะ หากแต่ความสำเร็จที่เกิดไม่ใช่ความสำเร็จของใครทั้งหมดแต่เป็นความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการร่วมมือกันของทุกคนในชุมชนทำให้ชุมชนตำบลครั้งน้อยตระหนักถึงปัญหายยะ และปัญหาของยาเสพติดมากขึ้น หากแต่การตระหนักโดยปราศจากการลงมือทำคงจะไม่ใช่สำหรับนักเรียนพลเมืองครั้งน้อย เพราะทุกคนต่างร่วมกันแก้ไขปัญหายยะเสพติดจนทำให้สามารถเรียกได้ว่าตำบลครั้งน้อยเป็นพื้นที่แห่งการปลอดยาเสพติดในระดับตำบลก็คงจะไม่ผิด

10. โรงเรียนพลเมืองเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเมืองร้อยเอ็ด

● **สะกิดจุด ไม่หยุดใคร** คือ ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ประกอบด้วย

1. **คุณหม่อมพร พัสดร** คุณหม่อมจิตอาสาแห่งจังหวัดร้อยเอ็ด ลักษณะเด่นเป็นคนเจียบขริม พูดน้อยแต่พูดนะ สามารถชักจูงผู้อื่นให้คล้อยตามและเห็นด้วยได้ตามลักษณะนิสัยของผู้เป็นหม่อ

2. **นายวิฑวัส บุญทา** เจ้าของกิจการ FITNESS สถานที่ออกกำลังกายครบวงจรแห่งหนึ่งในจังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีลักษณะเด่นเป็นคน Active ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา คล่องแคล่วและว่องไวชื่นชอบและหลงใหลในการทำงานแบบมีส่วนร่วมและมักจะเข้าหากันเป็นอย่างดีกับ คุณหม่อมพร พัสดร ที่เป็นคู่หู คู่ซี้กัน

**แตกต่างแต่ลงตัว เมื่ออีกคนเป็นสายทฤษฎี อีกคนยอมเป็นสายปฏิบัติ

● **สะกิดใจ ไม่หยุดทำ** คือ จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองในพื้นที่เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดทำให้กองทุนเขาชะหน้าประตูทางเข้าเมืองร้อยเอ็ดที่ผ่านไปมาก็ครั้งก็ไม่มีที่ท้าวว่าจะลดลง กลับมีแต่จะเพิ่มขึ้นนั้นได้ถูกทำลายลงไปอันเป็นผลมาจากการผลักดันนโยบายเข้าสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างผู้ว่าราชการจังหวัด จนเกิดเป็นนโยบายกำจัดกองทุนเขาชะหน้าประตู

11. โรงเรียนพลเมืองสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด

● **สะกิดจุด ไม่หยุดใคร** คือ ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองสะอาดสมบูรณ์ ประกอบด้วย

1. **พ่อสุเกียรติ สุขนานอก** นักปราชญ์บทกวีแห่งสะอาดสมบูรณ์ บทพิสุจน์แห่งโรงเรียนพลเมืองที่บ่งชี้ได้ว่า อายุเป็นเพียงตัวเลขไม่มีใครแก่เกินเรียน ลักษณะเด่นของพ่อสุเกียรติ สุขนานอก ที่ดูเรียบง่าย มีอารมณ์ของศิลปินเต็มเหนี่ยว และชอบการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ เสมอ

2. **ร.ต.โยธิน อุปรา** อดีตข้าราชการผู้เป็นกำลังหลักของบ้านเมือง ภายหลังเกษียณอายุราชการก็ไม่ได้ทิ้งห่างประชาชน และขอศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของพลเมืองเพื่อพัฒนาประเทศชาติ

3. **คุณเต็ม กุรัง** พลเมืองผู้สร้างอาชีพจากการเรียนรู้ ลักษณะเด่นเป็นคนพูดน้อย ไม่ชอบอยู่เบื้องหลังชอบการเรียนรู้ชอบงานศิลปะ ชอบงานฝีมือ มีแนวคิดสร้างสรรค์ เป็นนักประดิษฐ์สิ่งของและมองหากิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อเข้าไปเรียนรู้อยู่เสมอ

● **สะกิดใจ ไม่หยุดทำ** คือ จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองทำให้เกิดอาชีพสร้างความเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่า **“พื้นที่เปลี่ยน ปากท้องก็ดีขึ้น”** ปัญหาสุขภาพและลดค่าใช้จ่ายจากการต้องซื้อผักที่มีสารพิษเจือปนกินอยู่ตลอด โดยดัดแปลงล้อยางรถยนต์ที่ไม่ใช้แล้วมาเป็นกระถางปลูกพืชผักสวนครัวไว้รับประทาน ภายได้ข้อจำกัดของพื้นที่ใช้สอยไม่เพียงพอไม่สามารถปลูกผักรับประทานเองได้ จนทำให้ตอนนี้ทุกครัวเรือนสามารถปลูกผักไร้สารเคมีเพื่อรับประทานได้ซึ่งเป็นผลให้สุขภาพแข็งแรงตามลำดับ

12. โรงเรียนพลเมืองเสลภูมิ รุ่น 2 อำเภอเสลภูมิ

● **สะกิดจุด ไม่หยุดใคร** คือ ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากตัวนักเรียนพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองเสลภูมิ รุ่น 2 ประกอบด้วย

1. นักเรียนโรงเรียนพลเมืองเสลภูมิ รุ่น 2 ทุกคน ที่ร่วมมือกันแก้ปัญหา ลักษณะเด่นของนักเรียนพลเมืองเสลภูมิ รุ่น 2 คือ การรวมกลุ่มที่แน่นหนา การเป็นหนึ่งเดียวกันและมองปัญหาเป็นเรื่องของส่วนรวมเน้นการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันและความเข้าใจที่ตรงกัน และพร้อมให้พื้นที่เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ ที่เข้ามา เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นเสมอเพราะเชื่อว่า **หากทุกคนเปลี่ยน พื้นที่ก็จะเปลี่ยนตาม**

● **สะกิดใจ ไม่หยุดทำ** คือ จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองทำให้เกิด “กิจกรรม 1 อย่าง ประโยชน์ 2 ต่อ” เป็นกิจกรรมปลูกป่าในใจคน โดยกำหนดปลูกปาริมพรางแม่น้ำชี เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากอีกทั้งยังได้นำเสนอให้กับรองผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานราชการเพื่อกำหนดเป็นนโยบายแผนปฏิบัติการร่วมกันของประชาชน

13. โรงเรียนพลเมืองน่านวล อำเภอพนมไพร

● **สะกิดจุด ไม่หยุดใคร** คือ ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองน่านวล ประกอบด้วย

1. **นายนรา ไพรสวรรณ์** ผู้ใหญ่บ้านแห่งตำบลน่านวล ผู้มองวิกฤตเป็นโอกาส หัวใจนักพัฒนา มองปัญหาเป็นเรื่องใกล้ตัวลักษณะเป็นคนหนักแน่นมีความเป็นผู้นำอย่างเต็มเปี่ยมพูดน้อยแต่ทำมากจะไม่พูดว่าสิ่งที่ทำเป็นเรื่องยากแต่จะทำสิ่งที่ยากให้เป็นเรื่องง่าย และยึดมั่นในคำที่ว่า “ไม่มีสิ่งใดที่ทำได้ หากไม่ลงมือทำ”

● **สะกิดใจ ไม่หยุดทำ** คือ จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองทำให้เกิดการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ของคนในชุมชน โดยดึงเอาวิกฤตมาเป็นโอกาส เอาวิกฤตมากลับเป็นบทเรียนหน้าหนึ่งที่กระตุ้นกระตุ้นส่งเสริม ผลักดัน ให้ชุมชนเกิดประสิทธิภาพ จนเกิดชุมชนเข้มแข็งแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองจนเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้วิกฤตน้ำท่วมและเป็นพื้นที่แห่งการผลิตสินค้าจากการมองวิกฤตเป็นโอกาสในครั้งนี้ได้สำเร็จ

14. โรงเรียนพลเมืองเมยวดี อำเภอเมยวดี

● **สะกิดจุด ไม่หยุดใคร** คือ ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองเมยวดี ประกอบด้วย

1. **นักเรียนพลเมืองเมยวดี** ที่ร่วมกันเป็นหนึ่งเพื่อเป็นพลเมืองแห่งเมยวดี การพัฒนาที่ดีต้องไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังลักษณะเด่นของนักเรียนโรงเรียนพลเมืองเมยวดีทุกคนคือ มีน้ำใจ และการรวมกลุ่มกัน หากมีกิจกรรมหรือสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาทำให้เรียนรู้ทุกคนพร้อมที่จะเข้ามาเรียนรู้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนที่เป็นเงิน หรือของมีค่าอื่นเพียงแต่เพื่อหวังหาความรู้ใหม่ ๆ ให้ตนเองและชุมชนเท่านั้น นี่คงเป็นลักษณะนิสัยดีๆ ดังเดิมของชุมชนเมยวดีก็คงจะไม่ผิด

● **สะกิดใจ ไม่หยุดทำ** คือ จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองทำให้พื้นที่เกิดวิถีการใช้ชีวิตแบบใหม่ เกิดวิถีการเรียนรู้แบบใหม่ภายใต้สถานการณ์และบริบทของชุมชน การเรียน การสอนแบบสัจจริงเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียน

พลเมืองเมยวดี คือการเป็นผู้เหย้า และผู้เยือน ผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าบ้านในแต่ละตำบล ในแต่ละหมู่บ้านทำให้ชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันจนเป็นวัฒนธรรม และการเรียนรู้ร่วมกัน เกิดการพึ่งพากันเองภายในหมู่คณะ มากกว่ารอการพึ่งพาจากหน่วยงานภายนอกเพียงอย่างเดียว แม้ในภาวะสถานการณ์น้ำท่วมขังที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และได้รับความเดือดร้อนกันถ้วนหน้า หากแต่สิ่งที่หล่อหลอมชุมชนให้อยู่ร่วมกันได้ และรอดพ้นจากวิกฤตคือ ความสามัคคีที่เกิดขึ้นของคนในชุมชน ภายใต้บริบทชุมชนที่เรียกว่า “แก๊วซีที่ตนเองก่อน แล้วสังคมจะเปลี่ยนแปลงตาม”

15. โรงเรียนพลเมืองปทุมรัตต์ รุ่น 2 อำเภอปทุมรัตต์

● **สะกิดจุด ไม่หยุดใคร** คือ ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองปทุมรัตต์ รุ่น 2 ประกอบด้วย

1. **นายศิวารักษ์ เขียวสนาม** พลเมืองต้นแบบแห่งปทุมรัตต์ ลักษณะเด่นคือชอบทำงาน ทำกิจกรรมที่เป็นส่วนรวม กล้าคิด กล้าพูด กล้าลงมือปฏิบัติ พื้นฐานเป็นคนยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริง หากแต่เมื่อใดที่ได้ลงมือทำในสิ่งที่ตนเองชอบจะเป็นคนที่จริงจังและตั้งใจ เพื่อให้สิ่งนั้น ๆ บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และเชื่อเสมอว่า “**ความรู้ไม่ได้หยุดอยู่กับที่ฉับใด การแสวงหาคำความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาชุมชนตนเองก็ไม่ควรหยุดฉับนั้น**”

● **สะกิดใจ ไม่หยุดทำ** คือ จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมือง แม้จะเป็นโรงเรียนพลเมืองน้องใหม่แต่ความสำเร็จที่เกิดขึ้นในพื้นที่กลับไม่ธรรมดา อำเภอปทุมรัตต์เกิดพื้นที่สายบุญ หรือที่เรียกกันว่า ถนนสายวัฒนธรรม ขึ้นเป็นที่แรกที่เกิดจากการรวมตัวกันของชุมชนในการสร้างวัฒนธรรมทางประเพณีและศาสนา อันเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไว้ด้วยกัน พื้นที่เกิดประเพณีวัฒนธรรม เกิดการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเป็นโมเดลให้พื้นที่/ชุมชนอื่น ๆ เข้ามาศึกษาเรียนรู้และทำกิจกรรมไปด้วยกัน

16. โรงเรียนพลเมืองโพนทอง รุ่น 2 อำเภอโพนทอง

● **สะกิดจุด ไม่หยุดใคร** คือ ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนจากการพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองโพนทอง รุ่น 2 ประกอบด้วย

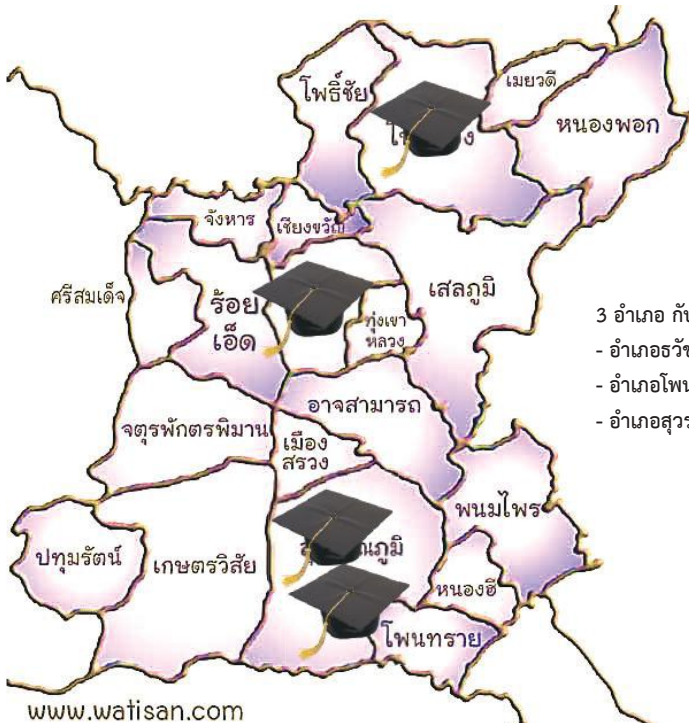
1. **นักเรียนพลเมืองโพนทอง** รุ่น 2 มีความท้าทายหนึ่งที่เกิดขึ้นอย่างไม่ทันตั้งตัวคือ สถานการณ์โรคระบาด covid – 19 ที่ไม่สามารถออกไปไหนได้ หรือไม่สามารถรวมกลุ่มกันได้ หากแต่ความเป็นพลเมืองที่ปลูกฝังกันมาตั้งแต่รุ่นพี่ รุ่นน้อง

ไม่ได้ลดลงเพราะพลเมืองที่ดีต้องไม่ทำให้ใครเดือดร้อนแต่กลับเป็นส่วนหนึ่งซึ่งช่วยคลายความเดือดร้อนได้

● **สะกิดใจ ไม่หยุดทำ** คือ จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมือง แม้จะเป็นโรงเรียนน้องใหม่ แต่ก็ได้เริ่มทำผลงานเพื่อชุมชน/สังคม มาบ้างแล้ว สถานการณ์โรคระบาด covid - 19 ที่เข้ามาและไม่ได้มีที่ท้าวว่าจะลดลง แต่นั่นกลับเป็นโอกาสที่ทำให้เกิดพลเมืองมากขึ้น เป็นโอกาสในการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น ไม่ใช่แค่คนเปลี่ยนแต่พื้นที่ ชุมชน สังคม ต่างก็เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ ชุมชนเกิดการเว้นระยะห่าง มิถุน/กติกา ที่ต้องเคารพร่วมกัน ในการหยุดเชื้อ หยุดการแพร่ระบาดของโรค พื้นที่เกิดการเรียนรู้และรับมือกับสถานการณ์ที่เข้ามาอย่างไม่ได้ตั้งใจ New Normal จึงเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ชุมชนต้องเรียนรู้ และปรับตัวร่วมกัน

ปี พ.ศ.2559

ใน 3 อำเภอ กับ 4 โรงเรียนพลเมืองร้อยเอ็ด

- 3 อำเภอ กับ 4 โรงเรียน ในปี 2559 ได้แก่
- อำเภอวิษณุ
 - อำเภอโพธิ์ทอง
 - อำเภอสวรรคภูมิ 2 โรงเรียน

3 อำเภอ กับ 4 โรงเรียนพลเมืองร้อยเอ็ด ในปี พ.ศ.2559

จุดเริ่มต้นสู่ความเป็นพลเมือง...จาก 20 อำเภอ สู่ 3 อำเภอ กับ 4 โรงเรียนพลเมืองร้อยเอ็ด นาร่อง ในปี พ.ศ.2559 อันประกอบไปด้วย อำเภอธวัชบุรี 1 โรงเรียนอำเภอโพนทอง 1 โรงเรียน และอำเภอสุวรรณภูมิ 2 โรงเรียน

...ความเสียดสละ คือกำไร...

ด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจของสถาบันพระปกเกล้าที่จะเห็นจังหวัดร้อยเอ็ดเป็นพื้นที่แห่งพลเมืองเป็นจังหวัดต้นแบบของความเป็นพลเมืองที่มีความตระหนักรู้และมีความกระตือรือร้นในการเป็นพลกำลังสำคัญที่จะร่วมกันพัฒนาและแก้ไขปัญหาของจังหวัดร้อยเอ็ด การลงพื้นที่ที่พัฒนาโดยได้ลงนามความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในจังหวัดร้อยเอ็ดจึงเกิดขึ้นภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “พลเมืองร้อยเอ็ดการศึกษาดี มีอาชีพพอเพียง การเมืองโปร่งใส มีวินัยใฝ่คุณธรรม นำสู่ชุมชนเข้มแข็ง ร่วมแรงภาคีหน่วยงาน” ซึ่งมียุทธศาสตร์สำคัญ 5 ด้าน คือ การศึกษาเพื่อสร้างสำนึกพลเมือง การสร้างอาชีพที่มั่นคง การเมืองที่โปร่งใส เสริมสร้างวินัยคุณธรรม และสร้างภาคีเครือข่าย...

...จากจุดเริ่มต้นสู่การสร้าง “พลเมือง”... หากจะทำให้ร้อยเอ็ดเป็นพื้นที่ต้นแบบของการเป็นพลเมือง การให้ความรู้ การทำความเข้าใจให้ตรงกัน และมีพื้นที่ในการพัฒนาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง พลเมืองสร้างได้กับ 5 อำเภอ นาร่อง ด้วยบริบทพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดที่เป็นจังหวัดใหญ่ ทำให้แบ่งการปกครองเป็นอำเภอต่าง ๆ ถึง 20 อำเภอ หากแต่จะสร้างพลเมืองให้ได้ทุกอำเภอก็คงไม่ใช่เรื่องยากสำหรับผู้มีหัวใจของการพัฒนา แต่การพัฒนาต้องใช้ “เวลา” และความเหมาะสมของพื้นที่ และไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะเปิดใจชาวร้อยเอ็ด แต่ก็ไม่ใช่เรื่องยากที่จะลงมือทำทางสถาบันพระปกเกล้าจึงร่วมมือกับศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมืองสถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ดได้วางแผนการสร้างพลเมืองร้อยเอ็ดใน 10 อำเภอ นาร่องก่อน (เป็นกลยุทธ์แรก) และลงมือปฏิบัติทันทีในปี พ.ศ.2559 ซึ่งได้ 5 อำเภอแรกของการสร้างความเป็นพลเมืองในปีนั้นอันประกอบไปด้วย อำเภอเมือง อำเภอธวัชบุรี อำเภอโพนทอง อำเภอปทุมรัตต์ และอำเภอสุวรรณภูมิ

- คนในชุมชนอยู่ดีมีสุข คือสิ่งตอบแทนที่แปลเป็นมูลค่าทางการเงินไม่ได้ -

...การพัฒนาพลเมือง ผ่านการเป็นนักเรียนพลเมือง... แน่นนอนไม่มีสิ่งใดได้มาโดยไม่มีการแลกเปลี่ยน หากแต่การแลกเปลี่ยนในที่นี้หมายถึงแลกเปลี่ยนความรู้ แลกเปลี่ยนความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความร่วมมือ การจะลงพื้นที่ได้นั้นต้องผ่านเจ้าบ้าน คือผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่าง ๆ ผ่านการพูดคุย สื่อสาร ทำความเข้าใจร่วมกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและปรับความเข้าใจให้ตรงกัน...จนนำมาสู่ การเปิดโรงเรียนพลเมืองใน 3 อำเภอ 4 โรงเรียนในที่สุด โดยเริ่มก่อตั้งโรงเรียนพลเมืองธวัชบุรีเป็นพื้นที่แรก...

1.โรงเรียนพลเมืองธวัชบุรี

“อำเภอธวัชบุรี” พื้นที่แรกแห่ง โรงเรียนพลเมืองธวัชบุรี ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอธวัชบุรี และเริ่มเปิดโรงเรียนวันแรกในวันที่ 11 มีนาคม 2559 ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไพศาล โดยมีเนื้อหาและหลักสูตรในการเรียนการสอนเป็นไปตั้งที่สถาบันพระปกเกล้า โดยสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมืองกำหนดทั้งหมด หากแต่จะมีวิชาที่เพิ่มเติมจนได้รับความสนใจและเกิดเป็นการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนพลเมืองก็คือวิชา “เทคนิคการพูดและการพัฒนาบุคลิกภาพ” โดยนักเรียนเป็นคนกำหนดเรียกชื่อหลักสูตรนี้ขึ้นเอง ซึ่งโรงเรียนพลเมืองธวัชบุรีดำเนินการเรียนการสอนทุกวันศุกร์ เวลา 09.00 – 12.00 น. ของทุกสัปดาห์ เป็นระยะมากกว่า 1 ปีเต็ม ที่สร้างพลเมืองในพื้นที่ผ่านโรงเรียนพลเมือง ความรู้สึกที่หลากหลายและยากจะลืมเลือนของนักเรียนพลเมืองคงจะบรรยายเป็นคำพูดเพียงสั้น ๆ ก็คงจะบรรยายไม่หมด หากแต่เป็นเรื่องดี ๆ ที่อยากเล่าสู่กันฟังบ้างเท่านั้น

| ...โรงเรียนสร้างคน...

เพราะรู้ว่าโรงเรียนพลเมืองที่เกิดขึ้นในพื้นที่แรกอย่างอำเภอธวัชบุรี ทำให้เกิดพลเมืองต้นแบบในพื้นที่ขึ้นอย่างคาดไม่ถึงถึงมากมาย ที่รวมตัวกันก่อเรื่องราวดี ๆ อย่างนับไม่ถ้วนจนถึงปัจจุบัน และบุคคลพลเมืองต้นแบบคนสำคัญของโรงเรียนพลเมืองธวัชบุรีที่เราจะไม่กล่าวถึงไม่ได้เลยคงจะหนีไม่พ้น **ผู้ใหญ่สัญญาชัย ช่องวารินทร์** ตำแหน่งทางการที่รู้จักกันในนามผู้ใหญ่บ้าน บ้านแก่น้อย ตำบลไพศาล อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด และพ่วงด้วยตำแหน่ง หัวหน้าห้องนักเรียนพลเมืองธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ณ ขณะนั้นเช่นเดียวกับหนึ่งในนักเรียนพลเมืองธวัชบุรี รุ่นบุกเบิก ร่วมกับนางสีลา **สุขสะอาด** นักเรียนพลเมืองธวัชบุรีรุ่นเดียวกันที่พื้นฟ้าทั้งอุปสรรค ทั้งความสุข มาด้วยกัน หากจะให้กล่าวตำนานของทั้ง 2 ท่านไปพร้อมกันคงจะเป็นไปได้ยากสักเล็กน้อย แต่ถ้าหากจะให้กล่าวที่ละท่านละไม่ยากเลยสักนิดเรามาเริ่มกันที่หัวหน้าห้องนักเรียนพลเมืองธวัชบุรีกันก่อนเลยน่าจะดีที่สุดตำแหน่งนี้ไม่ได้มาเพราะโชคช่วย แต่ได้มาเพราะความสามารถที่เปี่ยมล้นล้วน ๆ ของตนเอง อย่าง **ผู้ใหญ่สัญญาชัย ช่องวารินทร์** ด้วยความสามารถและผลงานที่หลากหลาย (และแสนจะไม่ธรรมดา) ของผู้ช่วยพุดน้อยแต่ทำจริง คนนี้ทำให้ได้รับการคัดเลือกเป็น “เกษตรกรปลูกแฝกสู้ดินเค็มที่ร้อยเอ็ดรางวัลพระราชทาน” ว้าว...ว้าว...ว้าว... (จัดไป 3 ว้าว ใหญ่ ๆ)

“เพราะเป้าหมายของแต่ละคนไม่เหมือนกัน แต่ทุกคนย่อมมีจุดเริ่มต้นที่จะทำเหมือนกัน”

...แก้ปัญหาที่จุดเล็กก่อน ค่อย ๆ ไปหาจุดใหญ่ ๆ แม้ต้องใช้เวลาก็ไม่เสียเปล่า...

ด้วยหมู่บ้านในชนบทที่อาศัยอยู่ทุกวันนี้จะถามหาความเจริญและเงินเดือนมากมายดังเช่นเมืองกรุงก็หาไม่การมีชีวิตพอเพียง ทำไร่ ไถนา ทำเกษตร อยู่กับครอบครัวนับเป็นความสุขที่สุดแสนจะวิเศษสำหรับคนต่างจังหวัดหากแต่จะมีหน่วยงานดี ๆ เข้ามามอบโอกาสให้นั่นเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่พร้อมจะรับและเข้าไปเรียนรู้ในทันทีเช่นเดียวกัน **ผู้ใหญ่สัญญาชัย ช่องวารินทร์** ที่มีปรัชญาการใช้ชีวิตของตนเองคือ “**ความพอเพียง**” แน่นนอนว่าคำสอนพอดีที่สุดในทุก ๆ การใช้ชีวิตจริง ๆ

คนพุดน้อย...มักค่อยหนัก

การทำงานที่ผ่านมาของ **ผู้ใหญ่สัญญาชัย ช่องวารินทร์** คนนี้มักจะไม่ค่อยพุดให้ทุกคนเชื่อ แต่มักจะทำให้ทุกคนเห็น มีคำกล่าวหนึ่งที่ว่า... “งานทุกอย่างที่ทำให้

เชื่อมั่นว่าทำแล้วมันจะสำเร็จ แม้หลายคนจะไม่เห็นด้วย แต่ความมุ่งมั่น ตั้งใจ และเชื่อมั่นในตนเองจะทำให้มันสำเร็จได้ และเมื่อสำเร็จทุกคนจะเห็นเอง (ใช้ผลงานเป็นตัวพิสูจน์)” เพราะเป็นคนพูดน้อยแต่ชอบทำงานมากกว่าการจะให้พูดต่อที่สาธารณะก็อาจจะไม่มีเงิน ๆ บ้าง แต่ไม่ใช่อุปสรรคอะไรที่ใหญ่ แต่หากได้มีโอกาสย่อมทำได้ดีแน่นอนถ้าจะพูดถึงความจริงจังในการลงมือทำละก็ไม่มีพลาดความสำเร็จไปอย่างแน่นอนเช่นกัน

...การเข้ามาของ “โรงเรียนพลเมือง” กับการศึกษาโลกทัศน์ใหม่ของผู้ชายพูดน้อย...

หลังจากการเข้าเรียนในรั้วโรงเรียนพลเมืองทำให้ ผู้ใหญ่สัญญา ช่องวารินทร์ ถึงกลับกล่าวว่า...

“โรงเรียนพลเมืองเป็นตำราขนาดใหญ่และแปลกใหม่ที่ชาวร้อยเอ็ดจะเข้ามาเรียนรู้ศึกษาไปด้วยกัน เพื่อความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว และเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองอันจะเป็นพลังกำลังของบ้านเมืองต่อไปได้”

...เมื่ออุปสรรค ที่ ไม่ใช่ปัญหา...

หากจะถามถึงปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนโรงเรียนพลเมืองของ ผู้ใหญ่สัญญา ช่องวารินทร์ กลับได้คำตอบที่เป็นพลังบวกอย่างสุดซึ้งว่า...“ไม่ได้มองว่ามีปัญหา หรืออุปสรรคอะไร เพราะการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนที่ สถาบันพระปกเกล้ากำหนดทุกประการ หากจะมองว่าเป็นโรงเรียน เป็นพื้นที่แรกในการเปิดโรงเรียนพลเมืองนั้น ไม่ได้อยู่ในความคิด เพราะส่วนตัวมองว่าเป็นโอกาสที่ได้เป็นรุ่นบุกเบิก รุ่นแรกที่พร้อมจะเรียนรู้ แลกเปลี่ยนและแก้ไขข้อผิดพลาดนี้ไปพร้อมกันเพื่อพัฒนาโรงเรียนพลเมืองให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ๆ ขึ้นไปในปีต่อ ๆ ไป...”

...ถึงแม้การเรียนจะจบไปแต่การพัฒนา ยังคงไม่สิ้นสุด...

การเรียนทำให้เราเกิดความรู้ แต่การทำให้เกิดความสำเร็จคือการ “ขยาย” ความรู้ต่อ โอกาสที่เข้ามาจนแทบตั้งตัวไม่ทันคือพลังพลเมืองร้อยเอ็ด ต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต จากการเข้าเรียนโรงเรียนพลเมืองธวัชบุรีในปีแรกทำให้เกิดการพัฒนาไปเป็นอาจารย์ คุณครู ผู้สอน และปราชญ์ชาวบ้านที่สามารถไปสอนให้ความรู้กับนักเรียนพลเมืองอื่น ๆ ในจังหวัดร้อยเอ็ดได้ ในประเด็นที่เราเกิดความสนใจเดียวกัน ประเด็นของเศรษฐกิจพอเพียง และการทำโคก หนอง นา โมเดล...

...รวมกันเราอยู่ แยกหมู่เรา (อาจจะ) ไม่รอด...

มีคำกล่าวหนึ่งที่ว่า “รวมกันเราอยู่...แยกหมู่เราตาย” เป็นอีกหนึ่งคำสอนที่ทำให้นักเรียนโรงเรียนพลเมืองธวัชบุรีไม่ทอดทิ้งกันแม้ยามทุกข์ยากเพราะเชื่อว่า ...การที่คนเราจะมีชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขนั้นอย่างน้อยก็ต้องมีการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม สังคมที่ใกล้ชิดตัวเรามากที่สุดขณะนี้คือสังคมเพื่อน เพื่อนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สุขร่วมกัน ทุกข์ร่วมกัน เศร้าร่วมกัน และมีความสมานสามัคคีกัน เพราะอย่างน้อยการมีเพื่อนอยู่ก็ทำให้เราอุ่นใจขึ้น...

ดังเช่น **นางสีลา สุขสะอาด** นักเรียนพลเมืองธวัชบุรี ร่วมรุ่นเดียวกับ ผู้ใหญ่ สักขัย ช่องวารินทร์ หนึ่งในสมาชิกผู้บุกเบิก โคนง นา โมเดล ซึ่งปัจจุบันเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ได้กล่าวในเวทีแลกเปลี่ยนโคก หนอง นา บุรี เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2563 ว่า...

“สิ่งที่เรามีคือแรง แต่ขาดองค์ความรู้ โรงเรียนพลเมืองคือสิ่งที่เติมเต็มในสิ่งที่เราขาด การเปิดพื้นที่เป็นโรงเรียนพลเมืองไม่ใช่สิ่งที่ไร้สาระ แต่เป็นการเปิดพื้นที่แบบสร้างสรรค์มาก ๆ และเป็นสถานที่ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้แลกเปลี่ยนกันเพื่อพัฒนาชุมชนจริง ๆ นักเรียนนำความรู้ไปใช้ได้จริง”

ส่วนเหตุผลที่เข้ามาเรียนโรงเรียนพลเมืองของผู้หญิงหัวใจแข็งแรงแกร่งคนนั้น คงจะหนีไม่พ้นการทำแล้วมีความสุข การได้มาพบผู้คนมากมาย อาจจะเป็นเหตุผลที่ดูเล็กน้อยไม่กินใจอย่างใครเขา แต่สำหรับผู้หญิงเก่งคนนี้เป็นความสุขจริง ๆ สุขที่ได้ทำในสิ่งที่ชอบ เรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ลงมือทำในสิ่งที่ไม่เคยคิดว่าจะได้ทำ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตนเองเลยคือ “การทำในสิ่งที่ไม่ถนัดและไม่กล้าที่จะทำมันให้กลายเป็นเรื่องที่ชอบและสามารถทำมันได้อย่างเต็มที่” การก้าวข้ามขีดจำกัดของตนเองหลังจากเข้าเรียนโรงเรียนพลเมืองเป็นเรื่องที่น่าตื่นเต้น และท้าทายไม่ใช่น้อย

“...เราทำได้แล้ว...”

นี่คือสิ่งที่คิดในใจแบบดัง ๆ และพูดกับตัวเองมาตลอด

การกล้าพูด กล้าตัดสินใจ และการเปลี่ยนแปลงตัวเองครั้งใหญ่เกิดขึ้นหลังจากเข้าเรียนโรงเรียนพลเมืองเป็นโรงเรียนที่เรียนรู้ตามอัธยาศัยอย่างแท้จริงไม่มีห้องเรียนที่สวยหรูแต่ห้องเรียนของเราเป็นห้องเรียนแห่งความจริงในชีวิตไม่มีห้องทดลองที่สวยงาม มีแต่พื้นที่ในลงปฏิบัติ

...ความกลัวที่หายไป สู่อุณหภูมิที่เข้ามาแทนที่...

หลายคนคงจะเป็นเหมือนกันในเรื่องของความกลัว แต่ไม่ใช่ทุกคนที่จะกลัว การกล้าแสดงออก ซึ่งความกลัวนี้จะไม่เกิดขึ้นกับผู้หญิงเก่งที่มีนามว่า **นางสีลา สุขสะอาด** อีกต่อไป เมื่อตนเองเปลี่ยน เราต้องคิดแบบก้าวกระโดดในชุมชนเปลี่ยนด้วย นี่เป็นความคิด “พลเมือง” การพัฒนาชุมชนเป็นหน้าที่ของคนในชุมชนไม่ใช่หน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ การเปลี่ยนแปลงวิถีการใช้ชีวิตสู่ โศก หนอง นา โมเดล เป็นสิ่งที่ท้าทาย และอยากเรียนรู้ในลำดับต่อมาทันที

...จากส่วนหนึ่ง กลายเป็นส่วนรวม...

การเข้ามาเรียนรู้ โศก หนอง นา โมเดล ไม่ได้หวังเพียงว่าให้คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่หวังที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงชุมชน สังคม ประชาชน ร้อยเอ็ด ให้เป็นพลเมืองร้อยเอ็ดอย่างเต็มตัว

**“เราจะทำอย่างไรให้พี่น้องเรามีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น???...
เราจะทำอย่างไรให้ชาวร้อยเอ็ดรู้จักการพึ่งพาตนเองให้ได้มากที่สุด???...”**

นี่เป็นคำถามที่อยากจะหาคำตอบต่อไป ในฐานะพลเมืองร้อยเอ็ด

นางสีลา สุขสะอาด

นักเรียนโรงเรียนพลเมืองร้อยเอ็ด

| ...พลเมืองสร้างชาติ...

...เรียนอย่างไรมีความสุข???...

เพราะโรงเรียนพลเมืองเป็นมากกว่าโรงเรียนที่เข้ามาเรียน ๆ ตามหน้าที่ แล้ว จบไปโดยเปล่าประโยชน์ ซึ่งเนื้อหาหลักสูตรล้วนแต่เป็นสิ่งที่คนไทยขาดหาย และกำลังถามหา ความพิเศษของโรงเรียนพลเมืองอีกประการคือ **“ฟรี”** ตลอดการศึกษา แถมมีวิชาไหนอยากเรียนก็สามารถขอเรียนได้ (แบบนี้จะไม่เข้ามาเรียนก็คงไม่ได้แล้ว) ตลอดการเรียนโรงเรียนแห่งนี้เต็มไปด้วยหลักการพึ่งพาตนเอง ตามปรัชญาการใช้ชีวิตที่ดั่งไว้ตั้งแต่ต้น ได้ทำในสิ่งที่แปลกใหม่ได้แลกเปลี่ยนสิ่งที่ตนมีกับผู้อื่น และรับเอาสิ่งที่ตนขาดมาปรับใช้ การดำเนินกิจกรรมตามหลักสูตรที่ให้ผู้เรียนเป็นคนคิดเองยิ่งทำให้เกิดการวางแผนการทำงานร่วมกันกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ดังคำที่ว่า **“คนเหมือนกัน จะดึงเข้าหากัน”** อันนี้เป็นเรื่องจริงเพราะกิจกรรมที่โรงเรียนพลเมืองร้อยเอ็ดร่วมกันคิดและพัฒนาเป็นนโยบายสาธารณะนั้นก็คือ **“โครงการหลุมรางพอกเพียง”** เป็นการดึงกลุ่มคน

ที่มีแนวคิดในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงเหมือนกันเข้าหากันกลุ่มคนที่เห็นประโยชน์ส่วนรวมเข้าหากัน นี่เป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของโรงเรียนพลเมืองที่หาไม่ได้จากที่ไหน แม้การเรียนจะสิ้นสุดลงเหลือเพียงแค่ความทรงจำ (ที่ดี) และมีมิตรภาพที่สวยงามแล้ว แต่ความต่อเนื่องในการดำเนินโครงการยังไม่จบสิ้นหากจะหันกลับมามองตัวเองในวันนั้นและวันนี้ซึ่งแตกต่างกันเหลือเกิน การทำงานเพียงอย่างเดียวโดยไม่พูดอาจจะประสบความสำเร็จแต่เพียงคนเดียวแต่หากเปิดโอกาสนำพาตัวเองเข้าไปเรียนรู้กับคนใหม่ ๆ กับสิ่งใหม่ ๆ จนเกิดกระบวนการพูดคุยและแลกเปลี่ยนผ่านการสื่อสาร การพูดนั้นยิ่งทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ยิ่งใหญ่กว่าทำคนเดียวก็ว่าได้ องค์ความรู้เรื่องหญ้าแฝกที่เราถนัดได้นำไปถ่ายทอดได้นำไปขยายต่อจากชุมชนในโรงเรียนพลเมืองธวัชบุรี สู่ชุมชนโรงเรียนพลเมืองอื่น ๆ จวบจนปัจจุบันแน่นอนว่าความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไม่ใช่แค่ต่อตนเอง ตอนนี้อยู่ชุมชนร้อยเอ็ดแทบทุกอำเภอที่ผู้ใหญ่สัญญาชัย ช่างวารินทร์ เข้าไปให้ความรู้เรื่องหญ้าแฝกได้เปลี่ยนแนวคิดไปแล้วด้วยเช่นกัน การหันมาทำเศรษฐกิจพอเพียง โคก หนอง นา โมเดล จึงเป็นอีกความสำเร็จหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาความเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองธวัชบุรีจนถึงทุกวันนี้

...อาวุธลับ อันแสนคม...

เพราะ **“การใช้อาวุธทางปัญญา สามารถตอบโต้ภัยและใช้ความคิดได้”** การรวมตัว จากโรงเรียนพี่ โรงเรียนน้อง สู้โคก หนอง นา โมเดลจึงเกิดขึ้น รอบรั้วโรงเรียนพลเมืองให้มากกว่าเครือข่ายที่เรียนด้วยกัน แต่ยังเป็นการประสานกลุ่มคนที่มีอาวุธทางปัญญาเดียวกันเข้าในรุ่นอื่น ๆ จนเกิดเป็นกลุ่มโคก หนอง นา โมเดล ศูนย์รวมภูมิปัญญา และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคนดี...

...ความสำเร็จที่อยากบอกต่อ...

หากจะให้บอกความสำเร็จที่เกิดขึ้น อาจจะเป็นคำพูดทางวิชาการได้ไม่สวยหรู มีแต่ความสุขที่อยากบอกต่อ การกลับมาเป็นนักเรียนอีกครั้งทำให้บรรยากาศเก่า ๆ กลับมา ได้พิสูจน์คน พิสูจน์งานที่ทำ อีกทั้งโรงเรียนพลเมืองยังเป็นแหล่งที่จุดประกายให้คนในชุมชนเกิดสำนึกร่วมกันที่จะแก้ไขปัญหามันจะเล็ก ๆ น้อย ๆ ในชุมชน...

...ความสำเร็จที่เกิดจากความท้าทายของโรงเรียนพลเมืองธวัชบุรี...

จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองรุ่นแรกในปีที่แล้วแต่มีบุคคลที่มีคุณภาพและสามารถเป็นพลเมืองต้นแบบให้กับพื้นที่ได้อย่างแท้จริง อีกทั้งยังได้กระจายตัวกันไปทำเรื่องดี ๆ เพื่อชุมชนของตนเอง และเพื่อบ้านเมือง ดังที่ยกตัวอย่างมาแล้วในเบื้องต้นอาจจะเป็นส่วนหนึ่งเท่านั้นที่ไม่สามารถกล่าวยกตัวอย่างมาได้หมด

หากแต่ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัดนั้นก็คือ การกล้าแสดงออก และกล้าที่จะชักชวนให้คนในชุมชนตื่นตัวลุกขึ้นมาเปลี่ยนแปลงตนเองเปลี่ยนแปลงสังคม ภายใต้คำที่ว่า “รวมตัวกันเพื่อทำสิ่งดี ๆ ให้กับชุมชน”

...ไม่มีเงินทองจะทดแทนให้
มีแต่ความสุขร่วมกันจะมอบให้...

“การรวมกลุ่มทำพื้นที่เกษตรพอเพียง จนเกิดเป็นโคก หนอง นา โมเดล ขึ้นในพื้นที่ และขยายผลสู่โคก หนอง นา โมเดล ทั้งอำเภอธวัชบุรี” อันเป็นศูนย์รวมการเรียนรู้ด้านการเกษตรให้กับชุมชนตนเองและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนหรือพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งล้วนแต่เป็นผลงานของบุคคลที่เรียกตนเองว่า “นักเรียนพลเมือง” ทั้งสิ้น นี่จึงเป็นอีกเหตุหนึ่งที่สำคัญของศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด ในการส่งเสริม และส่งต่อความสำเร็จสู่พื้นที่อื่นในการสร้างพลเมืองให้เกิดขึ้นต่อ ๆ ไป

...เคล็ด (แต่) ไม่ลับ...

โรงเรียน (พลเมือง) สร้างคน ... สู่ ... พลเมือง (ที่) สร้างชาติ “โรงเรียนพลเมืองธวัชบุรี”

สะกิดจุด ไม่หยุดใคร

ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองธวัชบุรี ประกอบด้วย

1. ผู้ใหญ่สัญญาชัย ช่องวารินทร์ ที่รักในการปลูกหญ้าแฝก สร้างฝายนา ตามรอยเศรษฐกิจพอเพียง หัวใจนักพัฒนา รักสันโดษ แต่ไม่ละการเรียนรู้

2. นางสีลา สุขสะอาด ผู้รักในการเรียนรู้ ชื่นชอบการเปลี่ยนแปลงตนเอง และลงมือปฏิบัติ โดยทันทีหากสิ่งนั้นจะทำให้ชุมชน/สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง

สะกิดใจ ไม่หยุดทำ

จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองสู่การแก้ปัญหาในพื้นที่ จากโครงการหลุมรางพอเพียง สู่แหล่งการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงพื้นที่แห่งโคก หนอง นา โมเดล ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อประชาชนหัวใจพอเพียงได้เข้ามาศึกษา เรียนรู้ และสอบถามจากวิทยากรพลเมืองในพื้นที่ตำบลไพศาล อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ผ่านการผลักดันของนักเรียนโรงเรียนพลเมือง จนเกิดเป็นพื้นที่แห่งเกษตรพอเพียงในปัจจุบัน

โรงเรียนพลเมืองธวัชบุรี

การดำเนินโครงการหลุมรางพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนพลเมืองธวัชบุรี
โดยผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมืองได้เข้าเยี่ยมชม

ตัวอย่างหลุมรางพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนพลเมืองธวัชบุรี

จากหลุมรางพอเพียง ผลักดันเข้าสู่เกษตรทฤษฎีใหม่ตามรอยพ่อ สู่การดำเนินการปลูกหญ้าแฝก
ตามโครงการ โคก หนอง นา โมเดล อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ในปัจจุบัน

2. โรงเรียนพลเมืองโพนทอง

...ขยายงาน ขยายคน ขยายองค์ความรู้สู่กลุ่ม (เป้าหมาย) ที่หลากหลาย...

โรงเรียนพลเมืองโพนทอง ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัด ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอกุฉินารายณ์ (จังหวัดกาฬสินธุ์) ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเมยวดีและอำเภอหนองพอก ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอสกลภูมิทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภโพนธวัช เริ่มก่อตั้งโรงเรียนพลเมืองเมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ โรงเรียนอนุบาลโพนทอง ดำเนินการเรียนการสอน ทุกวันเสาร์ เวลา 09.00 – 12.00 น.

...โรงเรียนสร้างคน...

...เวลาแห่งความสุขมักผ่านไปเร็วเสมอ...เห็นที่คำกล่าวนี้จะเป็นเรื่องจริง... ดังเช่นที่พ่อพยนต์ ปัญญาภา นักเรียนโรงเรียนพลเมืองโพนทอง ได้กล่าวไว้ว่า... “โรงเรียนพลเมืองเป็นมากกว่าโรงเรียนที่สอนเฉพาะวิชาหน้าที่พลเมือง เป็นมากกว่า แหล่งเรียนรู้ของชาวบ้าน และสิ่งที่ได้ก็มากกว่าความรู้ นั่นก็คือ มิตรภาพ เครือข่าย จนเกิดเป็นความร่วมมือระหว่างกันและกันในหมู่บ้าน ในชุมชน หากถามถึงสิ่งที่ทำให้แล้วมีความสุขคงจะหนีไปไม่พ้นของการเป็นนักเรียนอีกครั้งในชีวิต โรงเรียนแห่งนี้ เปรียบเสมือนการรวมรุ่นกันในวันวัยหลังเกษียณอายุราชการอย่าได้ถามหาความสนุกกันเลยล่ะ เพราะบอกได้แค่เพียงว่า แม้แต่เงินตราราคาสูงที่ไหนก็หาซื้อไม่ได้”

...กิจกรรมที่ทำหาย สู้ นโยบายที่ลือชื่อ...

มีคำสอนหนึ่งของ

...พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ... ที่ทรงตรัสไว้ว่า “รู้ รัก สามัคคี”

ที่เป็นหลักคำสอนของนักเรียนโรงเรียนพลเมืองโพนทอง จนเกิดการรวมตัวกันทำกิจกรรมนโยบายสาธารณะที่ เลื่อง ลือ ชื่อ มาจนถึงทุกวันนี้ บวกกับหลักสูตรที่แน่นอนของโรงเรียนพลเมืองที่กำหนดให้นักเรียนทุกคนต้องดำเนินกิจกรรมที่เป็นสาธารณะประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างน้อย 1 กิจกรรมก่อนจบการศึกษา นี่เป็นอีกสิ่งหนึ่ง

ที่ท้าทายความสามารถของชายหนุ่มรุ่นใหญ่วัยเกษียณไม่ใช่น้อยเลยทีเดียว แต่เมื่อตัดสินใจเข้ามาเรียนแล้วมีหรือจะยอมถอย และกิจกรรมที่นักเรียนพลเมืองโพนทองดำเนินการก็คือ “การเลือกตั้งสมานฉันท์ ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง” โดยการยึดมั่นตามหลักสูตรรากฐานประชาธิปไตย 5 ราก อันประกอบไปด้วย 1.จิตสาธารณะ 2.ความซื่อสัตย์ 3.ความมีวินัย 4.ความรับผิดชอบ 5.ความมีเหตุผล

“รู้” แต่ต้องทำเป็น “ไม่รู้”

เพราะปัญหาการเลือกตั้งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาอย่างช้านานในประเทศไทย ไม่เว้นแม้แต่ในหมู่บ้านเล็ก ๆ อย่างตำบลสว่าง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

ด้วยในขณะนั้นหมู่ 4 ตำบลสว่าง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด กำลังจะมีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน แน่นนอนว่าเงินทองเป็นของที่ไม่เข้าใครออกใคร เป็นแบบนี้มาในทุกยุค ทุกสมัยของการเลือกตั้งที่ “เงินไม่มา กาไม่เป็น” คิดนี้เป็นเรื่องที่คั่นชินของชาวบ้านเป็นทุกชุมชน ...“รู้” ว่าไม่ดี ไม่ถูกต้อง แต่ต้องทำเป็น “ไม่รู้” ...

...รู้... ว่าเป็นปัญหาแต่จะอย่างไรให้วัฒนธรรมแบบนี้หายไปจากชาวหมู่บ้านชุมชน ร้อยเอ็ดได้เสียที นี่เป็นเพียงความคิดที่เกิดขึ้นในใจ ไม่ต้องมองไกลถึงการเลือกตั้งใหญ่ระดับประเทศหรอก มองแค่เลือกตั้งเล็ก ๆ ในหมู่บ้านตัวเองก็พอว่า...

ต้องใช้เงินมากมายเพื่อซื้อสิทธิขายเสียงไปทำไม...???

เงินที่ได้ หามาจากไหน...???

หนี้สินภายหลังเลือกตั้งมากมายหรือเปล่า...???

ได้รับคัดเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านแล้วคุ้มค่ากับที่เสียไปหรือไม่...???

และถ้าไม่ได้รับคัดเลือกล่ะ ชีวิตจะเป็นอย่างไร...???

นี่คือคำถามง่าย ๆ ที่แม้แต่ผู้ลงสมัครเองก็ตอบไม่ได้

...“รัก เพราะใจอยากจะรัก” จนเกิดเป็น “สามัคคี”...

ด้วยใจ “รัก” ที่อยากจะให้วัฒนธรรมเช่นนี้หมดไปจากชุมชน การดำเนินกิจกรรมของนักเรียน โรงเรียนพลเมืองโพนทองใน “การเลือกตั้งสมานฉันท์ ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง”

โดยยึด 3 หลักสำคัญ อันได้แก่ หลักสิทธิ หลักประชาธิปไตย และหลักการแก้ไข ปัญหา โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากสถาบันพระปกเกล้า และศูนย์พัฒนา การเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด ชาวบ้านหมู่ 4 ตำบลสว่าง อำเภอนาคู จังหวัดร้อยเอ็ด และที่สำคัญที่ขาดไม่ได้เลยคือ ผู้สมัครเข้าแข่งขันชิง ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านในคราวนั้น เพราะนี่ถือเป็นตัวแปรสำคัญในการเลือกตั้งครั้งนี้ก็ว่าได้ โดยการกำหนดนโยบายสาธารณะในครั้งนี่คือ การแข่งขันต้องเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ไม่ซื้อสิทธิกัน และไม่ขายเสียงกัน โดยมีข้อสัญญาและข้อตกลงร่วมกันเป็นสิ่งที่ชาวบ้าน เรียกว่า “สัญญาใจ” ซึ่งตั้งเอาสิ่งศักดิ์สิทธิ์เข้ามาเป็นอีกที่พึ่งหนึ่งของการเลือกตั้ง ครั้งนี้

วิธีการง่าย ๆ ที่คนไทยเคารพนับถือ คือ กราบไหว้ สาบาน และขอพร จากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จากคุณพระคุณเจ้า นี่แหละ!!!!... ความเชื่อหนึ่งที่ทำให้นโยบายนี้สำเร็จ

เมื่อมีนโยบาย ย่อมต้องมีผู้รับฟัง และปฏิบัติตาม นโยบายนี้ได้ถูกนำเสนอ ต่อชาวบ้านหมู่ 4 ตำบลสว่าง อำเภอนาคู จังหวัดร้อยเอ็ด ในทันที ผู้สมัครเลือกตั้ง ได้ปฏิบัติตามโดยการเข้าร่วมปฏิญาณตนสาบานต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อให้เกิดความ โปร่งใสและยุติธรรม ด้วยถ้อยคำสาบานที่ว่า...

“การเลือกตั้งจะเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ เป็นธรรม และโปร่งใส จะไม่ซื้อ สิทธิขายเสียง และจะแข่งขันกันด้วยความซื่อตรง หากผิดคำสาบานนี้ ขอให้มือน เป็นไปภายใน 3 วัน 7 วัน ทันที”

นี่เป็นคำสาบานกล่าวขานกันมาจนถึงทุกวันนี้และนำคำสาบานนี้ไปใช้ใน ทุกหมู่บ้านที่มีการเลือกตั้งมาจนถึงปัจจุบันนี้ จนกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติร่วมกันของ ทุกชุมชนในอำเภอนาคูและขยายสู่อำเภอใกล้เคียงอื่น ๆ ต่อมา และปัจจุบันนี้ หมู่ที่ 5 บ้านโพพอง อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด ได้นำนโยบายนี้ “เลือกตั้ง สมานฉันท์ ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง” ไปปฏิบัติในการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จนประสบ ผลสำเร็จ และกำลังขยายโครงการนี้สู่หมู่บ้านอื่น ๆ อีกต่อไปเช่นกัน (ว่าว....เลยไซ่ ไหมล่ะทุกคน) นี่แหละที่เรียกว่า “พลเมืองสร้างได้ของจริง”

บทสัมภาษณ์แม่น้อยนิด แต่ซื่อคิดไม่นิดน้อย

จากการสัมภาษณ์ พ่อพยนต์ ปัญญาภา ในฐานะนักเรียนโรงเรียนพลเมือง โพนทอง และในฐานะกรรมการสภาพลเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ถึงความเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้นทั้งต่อตนเอง ชุมชน สังคม หลังจากเข้าเรียนโรงเรียนพลเมืองจะพัฒนามาเป็น พลเมืองในปัจจุบันนี้พบว่า...

“แน่นอนการเปลี่ยนต่อตนเองคือเป็นผู้สูงวัยที่ยังคงมีประสิทธิภาพในการพัฒนาบ้านเมืองได้ เป็นพลเมืองได้ โดยไม่อยู่เฉย ๆ รู้จักมองประโยชน์ส่วนรวมมากขึ้นและพร้อมจะพัฒนาบ้านเมืองไปพร้อม ๆ กับทุกคน แม้ว่าสิ่งที่ทำอยู่นี้จะยังไม่ยิ่งใหญ่ถึงระดับประเทศ แต่การจะทำให้สำเร็จได้จริง ๆ นั้นก็ควรจะต้องเริ่มจากชุมชนเล็ก ๆ ของตนเองก่อน เมื่อชุมชนเปลี่ยนมีหรือที่สังคมส่วนใหญ่จะไม่เปลี่ยน การเรียนที่ได้มากกว่าความรู้คือ การลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง จาก 1 แร่ง ก็จะมีขยับเป็น 2 แร่ง ขยับเป็น 3 แร่ง ไปจนถึงขยับทุกแรงในจังหวัด ขยับทั้งประเทศได้ในที่สุด เพียงแค่รู้ว่า ตอนนี้ตัวเราเองเริ่มแล้วหรือยังเท่านั้น ถึงแม้การเรียนในรั้วโรงเรียนพลเมืองจะจบไปแต่การเป็นพลเมืองที่ตระหนักรู้ และพลเมืองที่กระตือรือร้นในการพัฒนายังคงไม่สิ้นสุดตาม จะทำจนกว่าจะไม่มีแรงทำ”

พ่อพยนต์ ปัญญาภา

นักเรียนโรงเรียนพลเมืองโพนทอง

...ความสำเร็จที่แลกมาด้วยแรงกาย และแรงใจ...

กว่าจะเป็นพลเมืองต้นแบบดังเช่นทุกวันนี้ใช่จะไม่มีปัญหา ไม่มีอุปสรรค การเป็นคนริเริ่มทำสิ่งใหม่ ๆ ที่ไม่ใช่วัฒนธรรมเดิมคงจะหนีไม่พ้นคำพูดเข้าหูที่ว่า...

“บ้าหรือเปล่า ทำแบบนี้ทำไม???”

“อายุมากแล้วจะเรียนทำไม???” (แถวบ้านเรียกว่าแก่แล้ว)

แต่นั้นไม่ใช่ปัญหาต่อการเข้าเรียนโรงเรียนพลเมือง และมองว่าไม่ใช่ปัญหาอุปสรรคของตนเองด้วย ความรู้ไม่มีที่สิ้นสุด และไม่มีใครแก่เกินเรียนแน่นอน สิ่งที่จะเอาชนะคำดูถูกนี้ได้คือ “ทำให้เห็น เป็นให้ดู” (เป็นพลเมืองให้ดู) ความอดทนและพยายามเท่านั้นที่จะเป็นเครื่องพิสูจน์ความสำเร็จนี้ได้จากผลงานที่ผ่านมาในการทำโครงการ “เลือกตั้งสมานฉันท์ ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง” คงจะเป็นสิ่งที่บ่งบอกได้แล้วว่าไม่มีใครแก่เกินเรียน และไม่มีอะไรที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ หากการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นทางเลือกที่ดีกว่าเดิม

ปัจจุบัน พ่อพยนต์ ปัญญาภา เป็นพลเมืองจิตอาสาที่พัฒนาตนเองจากนักเรียนโรงเรียนพลเมือง เป็นคุณครูผู้สอนนักเรียนโรงเรียนพลเมืองอื่น ๆ ในจังหวัดร้อยเอ็ด และร่วมเป็นคณะกรรมการสภาพลเมืองร้อยเอ็ดด้วยเช่นเดียวกันกับเพื่อนรักร่วมรุ่น ตั้งแต่สมัยหนุ่ม ๆ อย่างพ่อจตุพลคำแดงไสยย์ หนึ่งในสมาชิกนักเรียนโรงเรียนพลเมืองโพนทอง ที่ร่วมกันทำโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์มาตั้งแต่ต้นและก็ถอดคอกันเข้ามาเป็นคณะกรรมการสภาพลเมืองร้อยเอ็ดด้วยเช่นกัน (ไม่ธรรมดาเลยใช้ไหมล่ะทุกคน...)

หากจะไม่พูดถึงนักรบแห่งโพนทองอีกท่านอย่าง **พ่อดุพล คำแดงไสยย์** เห็นทีคงจะเป็นการเสียมารยาทจนเกินไปแน่ ๆ เพราะคุณพ่อทั้ง 2 ท่านนี้ พุ่มเทลงทั้งแรงกายและแรงใจ ทำเพื่อชุมชน และพี่น้องชาวร้อยเอ็ดอย่างแท้จริง

...ไม่พูดก็ไม่รู้ ไม่ถามดูก็ไม่ทราบ...

จากการสัมภาษณ์พูดคุยกับ พ่อดุพล คำแดงไสยย์ เมื่อครั้งพบกันโดยตั้งใจ ในการถอดบทเรียนโครงการโคก หนอง นา โมเดล คุณพ่อได้กล่าวกับผู้เขียนไว้ว่า...

...“พลเมืองเป็นได้เรื่อย ๆ ไม่ต้องรีบ โดยเริ่มที่ตัวเราก่อน แล้วค่อย ๆ พัฒนา ขยับ ขยายไปสู่ผู้อื่น”...

หากเราไม่เริ่มที่ตัวเราในวันนี้ แล้วหวังว่าวันหน้าค่อยเริ่มมันอาจจะเข้าไปปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ในสังคมเกิดจากการไม่เปลี่ยนแปลงหรือเริ่มต้นที่ตนเอง เพียงแต่มุ่งหวังให้คนอื่นเปลี่ยนและให้คนอื่นเริ่มต้นก่อน หากคิดเช่นนี้การซื้อสิทธิ ขายเสียงที่เกิดขึ้นในสังคมก็คงไม่หมดไป เราในฐานะพลเมืองคนหนึ่งของชุมชนของประเทศแม้อายุที่มากขึ้นในทุก ๆ วัน การเริ่มต้นอาจจะช้ากว่าคนวัยหนุ่มสาว แต่หากไม่มีปัญญาชนคนรุ่นก่อนอย่างเราทำให้ดูเป็นตัวอย่างแล้วคนรุ่นใหม่ก็อาจจะยังคงต้องใช้ชีวิตที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนต่อไปอย่างไม่จบสิ้น การซื้อสิทธิ ขายเสียง อาจจะกลายเป็นวัฒนธรรมในอนาคตของประเทศไทยก็ได้เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงควรเริ่มต้นที่ตัวเรา ตั้งแต่วันนี้ เพื่อที่ผลของการเปลี่ยนแปลงจะได้ถูกส่งต่อไปยังรุ่นลูก หลาน ของเราได้ในอนาคต...

พ่อดุพล คำแดงไสยย์
นักเรียนโรงเรียนพลเมืองโพนทอง

| ...พลเมืองสร้างชาติ...

...ความสำเร็จที่อยากบอกต่อ...

ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ต้องเริ่มที่ตนเองก่อน อย่าเอาอายุเป็นตัวตัดสินความสามารถของตนเอง วันนี้ “โครงการเลือกตั้งสมานฉันท์ ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง” อาจสำเร็จในหมู่บ้านในชุมชนนี้ หากแต่แค่เราทำเป็นต้นแบบเพียงเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ จะขยายผลให้คนใกล้ ๆ ตัวขยับตามไปด้วยแล้ว การริเริ่มทุกอย่างอาจไม่สำเร็จ 100% แต่ก็ได้เริ่มแล้ว ดีกว่าปล่อยเวลา ปล่อยความสามารถของตนเองไปโดยเปล่าประโยชน์...

...ความสำเร็จที่เกิดจากความท้าทายของโรงเรียนพลเมืองโพนทอง...

โรงเรียนพลเมืองโพนทองที่เปิดเป็นแห่งที่ 2 ซึ่งประกอบไปด้วยนักเรียนที่มีจิตอาสา และเป็นผู้นำของชุมชน แม้การศึกษาในหลักสูตรจะจบลงไปแต่การเป็นพลเมืองไม่ได้จบตามเพราะนักเรียนพลเมืองโพนทองยังคงดำเนินการแก้ไขปัญหาชุมชนที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจนประสบผลสำเร็จในที่สุดนั่นก็คือ “เกิดพื้นที่สมานฉันท์” ที่นอกจากจะแก้ไขปัญหาภายในอำเภอโพนทองได้แล้วนั้นยังขยายผลไปสู่อำเภออื่น ๆ ได้อีกด้วย เช่นบ้านโพนพอง หมู่ที่ 5 ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ได้นำนโยบายเลือกตั้งสมานฉันท์ไปปรับใช้จนประสบความสำเร็จอีก 1 พื้นที่เป็นที่เรียบร้อยแล้ว อาจจะต้องพูดถึงก็ได้ว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของนักเรียนโรงเรียนพลเมืองโพนทองแห่งนี้เป็นอย่างไร เพราะผลงานที่ทำก็การันตีความสามารถกันอยู่แล้ว ปัจจุบันนักเรียนโรงเรียนพลเมืองโพนทองยังคงดำเนินการ **ทั้งปลูก ทั้งปลุก** ให้ชาวร้อยเอ็ดทุกคนรักและเคารพในสิทธิ หน้าที่ของตนเองผ่านโครงการ “การเลือกตั้งสมานฉันท์” ที่เกิดจากการรวมตัวกันของนักเรียนพลเมืองทุกโรงเรียนที่มีใจรักในประชาธิปไตยเข้าไปขับเคลื่อนในพื้นที่ที่ไม่มีมีการซื้อสิทธิ ขายเสียงเกิดขึ้นในพื้นที่ ภายใต้การดำเนินงานของกลุ่มสภาพลเมืองร้อยเอ็ดที่มีหัวเรือใหญ่สำคัญคือ สถาบันพระปกเกล้า และศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จและให้การสนับสนุน (ได้แต่อยู่ห่าง ๆ อย่างว่างๆ) นี้แหละคือความสำเร็จของคำที่ว่า “พลเมืองขยับ ประเทศขยับ” ทำให้โรงเรียนพลเมืองได้รับความสนใจมากขึ้นจากทุกพื้นที่จนต้องดำเนินการเปิดเรียนในพื้นที่ต่อไปในทันที

...เคล็ด (แต่) ไม่ลับ...

โรงเรียน (พลเมือง) สร้างคน ... สู่ ... พลเมือง (ที่) สร้างชาติ

“โรงเรียนพลเมืองโพนทอง”

สะกิดจุด ไม่หยุดใคร

ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองโพนทอง ประกอบด้วย

1. **พ่อพยนต์ ปัญญาภา** นักปราชญ์แห่งโพนทองที่พยายามเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงมาโดยตลอด แม้ที่ผ่านมาจะพบแต่ความล้มเหลว นั้นไม่ได้หมายความว่าให้หยุดพยายาม เมื่อวิธีการทางทฤษฎีที่ฟังมาใช้กับชาวบ้านไม่ได้ผล ความเชื่อ ความศรัทธา จึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ปลุกจิตสำนึกในตัวคนมาเป็นตัวแก้ไข ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียง เทคนิคง่าย ๆ ที่แสนธรรมดา บวกกับภูมิปัญญาของนักปราชญ์ อายุเป็นเพียงตัวเลขที่ได้มไปด้วยประสบการณ์

2. **พ่อจตุพล คำแดงไสยย์** ผู้รักในความเป็นธรรม มองจุดต่างเป็นจุดร่วม มองผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตนและเชื่อเสมอว่าการทำงานเป็นทีมย่อมได้ผลดีกว่าทำงานเพียงคนเดียวการเรียนรู้ไม่ได้กำหนดที่อายุ แต่การเรียนรู้มักเกิดกับคนทุกอายุ หากไม่หยุดพยายาม

สะกิดใจ ไม่หยุดทำ

จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองสู่การแก้ปัญหาในพื้นที่จากโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์ ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง ในการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน โดยมีแนวคิดที่ว่า เริ่มต้นจากการเลือกตั้งเล็ก ๆ ในหมู่บ้านก่อน แล้วค่อย ๆ เรียนรู้ผ่านการถอดบทเรียน ถึงจะนำไปขยายสู่พื้นที่อื่น ๆ ต่อไป จากการดำเนินการดังกล่าวสามารถพูดได้อย่างเต็มปากว่าสำเร็จ 100% ไม่มีการใช้เงินในการเลือกตั้ง จนนำไปสู่การขยายผลสู่พื้นที่ใกล้เคียงอย่าง ตำบลหินกอง และขยายสู่พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ เป็นต้น

โรงเรียนพลเมืองโพหนอง

ภาพการบรรยายให้ความรู้โดย พ่อพยนต์ ปัญญาภา และคณะทำงานโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์ ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง

ภาพการจับมือ ทำสัญญาใจ ร่วมกันระหว่างผู้สมัคร ผู้ใหญ่บ้านในโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์ ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง

โดยได้รับความสนใจจากชาวบ้านในชุมชนให้ความสนใจและเข้าร่วมรับฟัง

ภาพการร่วมรณรงค์การเลือกตั้งสมานฉันท์

จาก 1 พื้นที่ ที่สำเร็จ สู่การขยายผลไปยัง จังหวัดชัยภูมิ ในการเลือกตั้งสมานฉันท์ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง โดยวิทยากรจากจังหวัดร้อยเอ็ด นำทีมโดย

1. ดร.อุปกรณ์ ดีเสมอ
2. พ่อพยนต์ ปัญญาภา
3. ผู้ใหญ่อภิจักร์ ภูสนาม

| 2 พื้นที่ ใน 1 อำเภอ

อีกหนึ่งคำสอนพ่อกจากหนังสือ ๑๐ ร้อยพันความคิดถึงพ่อ จากอีเมลของ ยอดเยี่ยมที่กล่าวไว้ว่า...

“ไม่มีสิ่งใดได้มาอย่างง่ายตายหากไม่มีความมุมานะพยายาม หากจำเป็น จะต้องทุ่มเทจนหมดเหงื่อทุกเม็ด...ก็ต้องยอม”

ทำให้ผู้ประสานพื้นที่อย่างกรรมการศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ดดำเนินการเปิดพื้นที่ในอีก 1 อำเภอ ให้เป็นพื้นที่ แห่งโรงเรียนพลเมือง

...ความพิเศษ เหนือความท้าทาย... คือมีโรงเรียนพลเมืองตั้งอยู่ใน 2 ตำบล แต่ 1 อำเภอ

แม้จะมีโรงเรียนพลเมืองมาแล้ว 2 พื้นที่ แต่ก็ยังคงไม่คุ้นชินกับการมีโรงเรียน พลเมืองพร้อมกันในคราเดียวของผู้ดำเนินการโรงเรียนพลเมืองอย่างคณะกรรมการ ศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด แต่เพราะทนเสียง ตอบรับและการร้องขอของพื้นที่ไม่ไหว ขอใจอ่อนให้กับ 2 พื้นที่ต่อมา คือ ตำบลหินกอง และตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด (รุ่นใหม่มีไฟแรง) เนื่องจากมุ่งหวัง ขยายผลพลเมืองให้เต็มพื้นที่ จึงเปิดโรงเรียนพลเมืองพร้อมกัน 2 โรงเรียน ใน 1 อำเภอ นับเป็นข้อท้าทายใหม่ของผู้ดำเนินการโรงเรียนพลเมือง โดยศูนย์พัฒนาการเมือง ภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด ก็ว่าได้เพราะด้วยหลักสูตรที่แต่ละ พื้นที่ต้องการนอกเหนือจากวิชาแกนหลักนั้นจะไม่เหมือนกันแล้วการจัดสรรเวลาและ จัดหาวิทยากรที่ชำนาญการและเชี่ยวชาญก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญหากแต่ปัญหาคือความ ท้าทายจึงไม่มีอะไรยากสำหรับผู้ที่มิหัวใจนักพัฒนาอยู่แล้วการดำเนินการโรงเรียน พลเมือง ในอำเภอสุวรรณภูมิ ทั้ง 2 ตำบลนี้จึงสามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่นอย่าง ไม่มีที่ตินักเรียนทุกคนมีความสุขสำเร็จการศึกษาตามที่ตั้งใจผู้สอนมีความสุข สนุกทุกครั้ง ที่ไปสอน ทำให้ในปี พ.ศ. 2559 โรงเรียนพลเมืองสามารถดำเนินการไปด้วยความท้าทาย และความสนุกสนาน ยังผลให้เกิดการดำเนินการในปีต่อไปตามมาอย่างไม่มีเสียง คัดค้าน

3. โรงเรียนพลเมืองหินกอง

...ตำบลน้อย ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่...

หากจะถามถึงโรงเรียนพลเมืองตำบลหินกองมีอะไรโดดเด่นคงจะไม่มีใครไม่รู้จักนักเรียนพลเมืองตัวอย่าง ดังเช่น **ผู้ใหญ่อภิจักร ภูสนาม** (ซึ่งผู้เขียนเคยเกริ่นนำเล่าเรื่องราวของท่านไปบ้างแล้วในหนังสือ 10 จังหวัด...พลังพลเมือง โดยศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า) สามารถติดตามท่านอ่านกันได้แล้วใน www.kpi.ac.th /คลังความรู้/หนังสือและบทความ

วันนี้เราจะกลับมาเล่าเรื่องราวของนักเรียนโรงเรียนพลเมืองตัวอย่างของผู้ชายร่างเล็ก แต่หัวใจนักพัฒนาคนนี้อีกครั้ง กับ **ผู้ใหญ่อภิจักร ภูสนาม** อดีตผู้ใหญ่บ้านโพนพอง หมู่ที่ 5 ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดในฐานะนักเรียนพลเมืองตำบลหินกอง ที่ได้กล่าวไว้ว่า...

“พลเมืองประชาธิปไตยต้องอาศัยหลายภาคส่วนในการขับเคลื่อน ทั้งทางตรงทางอ้อม และการทำงานร่วมกันเป็นทีม”

การเดินทางของ...

...โรงเรียนพลเมืองหินกอง เริ่มดำเนินการเปิดเป็นโรงเรียนพลเมืองเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2559 ณ ที่ทำการเทศบาลตำบลหินกอง มีการเรียนการสอนกันทุกวันอาทิตย์ ในเวลา 09.00 -12.00 น. เนื้อหาสาระและหลักสูตรวิชาที่เรียนก็เป็นไปตามที่สถาบันพระปกเกล้า โดยสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมืองกำหนดให้เป็นวิชาแกนกลางทุกประการ หากแต่ความพิเศษของโรงเรียนนี้คือ **“การเมืองอิสระ”** อิสระทั้งความคิด อิสระทั้งการแสดงความคิดเห็น และอิสระทั้งการเรียนเพราะโรงเรียนพลเมืองเปิดโอกาสให้มีวิชาเสรีที่ใครอยากเรียนหรืออยากจะมีความรู้ในด้านไหนเพื่อนำกลับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันหรือในอนาคต ได้เสนอและได้เรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน แน่นนอนว่า **“ทุกคนเคยเป็นภาระของบ้านเมือง (ขีดเส้นใต้ ทำตัวเอียง ว่า ภาระ) คือ ภาระจริง ๆ เพราะทุกคนต่างมองแต่รอคอยความช่วยเหลือจากรัฐที่นำอาหารมาป้อนใส่ปากให้เราแต่ทุกคนไม่รู้จกที่จะหาด้วยตัวเองบ้างบอกว่ามันเป็นหน้าที่ของรัฐ บ้างบอกว่ามันเป็นสิทธิสิ่งที่เราพึงได้ หากแต่เราลองมาคิดกลับกัน เราลองมาเป็น พละ กำลังของบ้านเมืองกันดีบ้างไหมละ เราจะอย่างไรกันดีบ้าง???”**

ด้วยวิธีคิดแบบนี้ผู้ใหญ่อภิจักร ภูสนาม จึงไม่มีใครอยากยุ่งด้วยไม่มีใครอยากสนใจด้วย หากแต่มีหรือจะนำพา การริเริ่มทำทุกอย่างด้วยตนเองเงียบ ๆ

ความสำเร็จเกิดขึ้นจากตัวเราก่อน
แต่มีความกล้า กล้าที่จะพาตัวเองไปเรียนรู้
สิ่งใหม่ ๆ

เพียงลำพัง ให้เกิดผล ดีกว่าร้องแร้แก่กระเจิงให้คนอื่นมาช่วย เมื่อได้ยินคำว่า “โรงเรียนพลเมือง” มาเปิดในพื้นที่ แต่ก็ไม่ได้สนใจ แต่เพราะตนเองเป็นผู้นำชุมชน ต้องทำเป็นตัวอย่างให้ลูกบ้านดูก่อน ด้วยความรักสันโดษของตนเอง การดำเนินวิถีชีวิตที่ผ่านมา จึงเรียบง่ายและเป็นไปตามแบบฉบับของตนเองคือไม่ขอเกี่ยวข้องกับใคร ทำงานคนเดียว พัฒนาหมู่บ้านของตนเองคนเดียวเพียงลำพัง การเข้ามาของ โรงเรียนพลเมือง สถาบันพระปกเกล้าจึงอาจไม่ใช่สิ่งที่ตนเห็นว่าจะสามารถเปลี่ยนแปลงอะไรได้ จนกระทั่งคติพจน์ สำนึกส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า ลงพื้นที่ เปิดหลักสูตร “ชุมชนพลเมืองเข้มแข็ง” ที่ได้เชิญกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำท้องที่ ท้องถิ่น เข้าร่วมการอบรม ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นเวลา 4 วัน 3 คืน เต็ม ๆ กับหลักสูตรที่เน้น ๆ เต็มไปด้วยสาระความรู้ที่มากมายในการพัฒนา ทำให้สะอึกตา สะอึกใจ ผู้ใหญ่อภิจักร ภูสนาม เข้าอย่างจัง แต่ยั้งนะ...ยั้งจะไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ จนกว่าจะเห็นด้วยตา พิสูจน์ด้วยมือ

คำถามแรกที่ถามก่อนเข้าอบรมโครงการของสถาบันพระปกเกล้า คือสถาบันพระปกเกล้าอยู่สีไหน???...นี่เป็นคำถามที่ค่อย ๆ หาคำตอบไปพร้อม ๆ กับคนอื่น ๆ ที่เข้ารับการอบรมด้วยกันในวันนั้น จนในที่สุดก็ได้คำตอบ (อาจจะไม่บอกว่าเป็นสีอะไร แต่เชื่อว่าเราทุกคนรู้กัน) และด้วยลักษณะนิสัยส่วนตัวของตนเองเป็นคนชอบการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และอยากจะทำหมู่บ้าน แก้ไขปัญหาในหมู่บ้านของตนเอง โรงเรียนพลเมืองกลับเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ท้าทาย และอยากเรียนรู้อยู่นั่นเอง

...หากเราอยากได้ลูกเสือ เราต้องเข้าถ้าเสือ... เห็นทีจะเป็นเรื่องจริงของผู้ชายที่ชื่อว่า “ผู้ใหญ่อภิจักร ภูสนาม” เพราะการเข้าเรียนในรั้วโรงเรียนพลเมืองแห่งนี้ เป็นการเปลี่ยนแปลงตนเองครั้งยิ่งใหญ่ในวัยทำงานเลยทีเดียว การเติบโตไปพร้อมกัน เรียนรู้ไปด้วยกัน ของนักเรียนพลเมืองหินกองนั้น ต่างเป็นสิ่งที่เติมเต็มความรู้ซึ่งกันและกันเป็นอย่างดียิ่ง การทำกิจกรรมร่วมในขณะนั้นคือ ขยะไร้ถัง/คัดแยกขยะไม่ต้องพูดถึงอยู่แล้วในเรื่องของขยะ ร้อยเอ็ดเป็นจังหวัดที่มีกองขยะกองโตมาก ๆ อยู่ตรงทางเข้าจังหวัด แน่แน่นอนว่าถ้าไม่ยอมให้ขยะกองโตไปมากกว่านี้ต้องรู้จักกำจัดให้หมดสิ้น แต่ต้องกำจัดให้ถูกวิธีด้วยโดยมีนโยบายคัดแยกขยะให้ถูกวิธี ทิ้งขยะให้ลงถังและได้ทำการนำเสนอโยบายนี้นี้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหินกอง ให้รับทราบถึงสภาพปัญหาและการแก้ไขของชุมชนที่คิดและดำเนินการด้วยตนเอง อันเป็นความภาคภูมิใจหนึ่งที่เกิดขึ้นชุมชนผ่านการมีส่วนร่วมและความร่วมมือ

| ...พลเมืองสร้างชาติ...

...ไม่มีความสำเร็จเกิดขึ้นหากไม่รู้จักรการเปลี่ยนแปลง...

สำหรับ “ผู้ใหญ่อภิจักร ภูสนาม” การเปลี่ยนแปลงตนเองจากประชาชนไปสู่พลเมืองนั้นไม่ใช่เรื่องยาก แต่การจะก้าวผ่านความเป็นตัวเองนั้นยากกว่า แต่เมื่อไม่ลอง ก็จะไม่รู้ แน่แน่นอนว่าหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระพลเมืองเน้น ๆ อาจจะนำไปปรับใช้ได้ในชีวิตประจำวันการดำรงชีวิตได้แต่ความน่าเชื่อถือในฐานะผู้ใหญ่บ้านนั้นก็เป็นสิ่งสำคัญเทคนิคการพูดและบุคลิกภาพที่ดีย่อมยังผลให้ติดตามมาด้วย หากจะถามถึงการเปลี่ยนที่เกิดขึ้นต่อตนเองแน่นอนว่าความคิดที่เปลี่ยนไป บุคลิกภาพที่เปลี่ยนแปลงไป การพูดที่เปลี่ยนแปลงไป และที่สำคัญจิตสำนึกที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อตนเองเปลี่ยนแล้วมีหรือที่ชุมชนจะไม่เปลี่ยนตาม ชุมชน สังคมเรียนรู้การจัดการขยะไปพร้อมกัน เรียนรู้ที่จะมองปัญหาของชุมชนเล็ก ๆ ของตนเองก่อน ไม่มองว่าเป็นเรื่องของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง การดำเนินงานของนักเรียนพลเมืองเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ทำให้ชุมชนตำบลหินกองหันหน้าเข้าหากันมากขึ้น เมื่อมีงาน หรือมีกิจกรรมจะรวมกลุ่มกันเร็วขึ้น มากขึ้นไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนดังแต่ก่อน ในฐานะอดีตผู้ใหญ่บ้านโพนพอง หมู่ 5 ตำบลหินกอง อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถกล่าวได้เลยว่า “ตำบลหินกองเป็นพลเมืองอย่างเต็มตัวแล้ว”

...ชีวิตนักเรียน (พลเมือง) จบสิ้นไป แต่ชีวิตการเป็นพลเมืองยังคงไม่สิ้นสุด...

...ถึงแม้การเรียนจะจบไปแต่การพัฒนาหมู่บ้านของตนเองยังคงไม่สิ้นสุดตาม ผลงานสุดปังของผู้ชายร่างเล็กคนนี้ยังคงมีให้เราได้สัมผัสอีกอย่างต่อเนื่อง...

แม้จะสิ้นสุดวาระการทำหน้าที่ผู้ใหญ่บ้านโพนพองหมู่ 5 ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไปแล้วก็ตาม แต่ผู้ชายร่างเล็ก หัวใจนักพัฒนาคนนี้ก็ยิ่งสร้างความเป็นพลเมืองให้หมู่บ้านอย่างต่อเนื่องไม่ขาดสาย

“ตำแหน่งอยู่ไม่นาน แต่ตำนานอยู่ตลอดไป”

จากบทสัมภาษณ์ครั้งเมื่อออกรายการวิทยุรัฐสภาในประเด็น “นวัตกรรมชุมชนและพลเมืองเข้มแข็ง : กระบวนการขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จด้วยการนำตัวแบบการเลือกตั้งสมานฉันท์ไปขยายผลในพื้นที่อื่น ตัวอย่างการขยายผลที่บ้านโพนพองหมู่ที่ 5 ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” ซึ่งเป็นผลงานที่ได้รับการยอมรับจากคนทั้งหมู่บ้านของ (อดีต) ผู้ใหญ่อภิฉัตร ภูสนาม ได้ดำเนินโครงการก่อนหมดวาระในการดำรงตำแหน่ง ซึ่งแน่นอนว่าต้องมีทายาทมาสืบทอดตำแหน่งต่อ

...หากแต่จะทำอย่างไรให้การเลือกตั้งครั้งนี้ไม่ต้องเสียเงินเพื่อการแข่งขันเลยสักบาทล่ะ???

นี่เป็นคำถามที่ต้องหาคำตอบด้วยตัวเองอีกเช่นกัน โดยในการสัมภาษณ์รายการวิทยุรัฐสภาในวันที่ 16 มิถุนายน 2563 ใจความสำคัญตอนหนึ่งว่า...

“ในการเลือกตั้งในพื้นที่ ไม่ว่าจะป็นระดับผู้ใหญ่บ้านหรือระดับท้องถิ่นอาจรวมไปถึง ระดับ สส.สว.ซึ่งเป็นระดับประเทศ ถ้ามีการเลือกตั้งก็มักจะมีเรื่องของการซื้อสิทธิขายเสียงเข้าไปเสมอแล้วก็ยิ่งเป็นการเลือกผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นการเลือกที่อยู่ใกล้ประชาชนที่สุด ยิ่งมีการแข่งขันกันสูงมาก มีการใช้ปัจจัย ใช้เงิน ใช้หลาย ๆ อย่าง ที่เห็นว่ามันไม่น่าจะเอามาใช้กัน ซึ่งไม่อยู่ในกรอบของความเป็นประชาธิปไตยเลย เรื่องของการเลือกตั้งสมานฉันท์ ผู้ใหญ่บ้าน เป็นปัญหาเรื้อรังที่เกิดขึ้นมานาน ส่วนตัวศรัทธาในเรื่องของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอยู่แล้ว และอยากแก้ไขปัญหาการเลือกตั้งไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียงนี้ให้หมดไปจากหมู่บ้าน เพื่อยกระดับความเป็นประชาธิปไตยในหมู่บ้านในชุมชนเท่าที่ตนเองทำได้จึงพยายามที่จะประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาว่าเราจะมีวิธีแก้ไขกันอย่างไรได้บ้าง???

ซึ่งก่อนการหมดวาระของตนเองจึงได้เตรียมการไว้ล่วงหน้าไว้แล้วเพราะเห็นตัวอย่างการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านสมานฉันท์มาจากตำบลสว่าง อำเภอพวนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นกิจกรรม/โครงการของ พอพยนต์ ปัญญาภา นักเรียนโรงเรียนพลเมือง

โพหนอง ที่ได้ทำไปแล้วและประสบผลสำเร็จ จึงได้พาตัวเองเข้าไปเรียนรู้กระบวนการนี้ เรียนรู้เทคนิคการดำเนินโครงการนี้ในทันที”

...เพื่อประชาธิปไตยที่ถามหา เราจะรอช้าไม่ได้...

การดำเนินโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียงจึงเริ่มต้นขึ้น ในทันที (ก่อนหมวดวาระผู้ใหญ่บ้าน) หลังจากไปเรียนรู้กับประชาชนชาวบ้านนักเรียน พลเมืองโพหนองอย่าง พ่อพยนต์ ปัญญาภา มาแล้ว ก็ได้กลับมาพูดคุยกับชาวบ้านใน เป็นการให้เตรียมตัวเข้าสู่กระบวนการเลือกตั้งในลักษณะแบบนี้ในเบื้องต้นประจวบ เหมาะตั้งดวงสมพงษ์กันที่ทางสถาบันพระปกเกล้าโดยสำนักส่งเสริมการเมือง ภาคพลเมืองได้จัดตั้งกลุ่มสภาพลเมืองร้อยเอ็ดอันเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง สถาบันพระปกเกล้าและสภาพลเมืองร้อยเอ็ดจึงได้จัดทำโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์ ไม่ซื้อสิทธิขายเสียง ขึ้นในหมู่บ้าน ซึ่งจัดได้ว่าหมู่บ้านโพหนอง ตำบลหินกอง อำเภอ สุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นหมู่บ้านแรกที่เริ่มดำเนินโครงการนี้ ภายใต้การทำงานของ กลุ่มสภาพลเมืองร้อยเอ็ด

...ปล่อยให้ตำนาน ทำหน้าที่แทนตำแหน่ง...

แม้ว่าปัจจุบันจะยุติบทบาทการเป็นผู้ใหญ่บ้านด้วยการเกษียณอายุ ราชการแล้ว หากแต่การเป็นพลเมืองที่ติดตัวมาก็ยังคงอยู่ในสายเลือดจนถึงทุกวันนี้ “ตำแหน่งไม่คงทน แต่ตำนานยังคงที่” การผันตัวเองเข้าสู่การสภาพลเมืองร้อยเอ็ด เพื่อทำงานพัฒนาชุมชน หมู่บ้านของตนเองของอดีตผู้ใหญ่บ้านอภิฉัตร ภูสนาม คนนี้กลับเป็นสิ่งที่ตอบโจทย์ตลอดการทำงานที่ผ่านมาทั้งหมด และค้นพบตัวเองว่า แท้จริงแล้วความสำเร็จเกิดขึ้นจากตัวเราก่อน แค่มมีความกล้า กล้าที่จะพาตัวเองไป เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ กล้าที่จะเป็นคนแรกที่ลุกขึ้นมาทำในสิ่งที่คนอื่นมองว่า “บ้า” ถึงแม้ การดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านจะมีช่วงวาระที่ใช้เกณฑ์อายุเป็นตัวกำหนด แต่ตำแหน่ง พลเมืองไม่ได้มีสิ่งใดมากำหนดให้เราเลิกเป็น เพราะพลเมืองเป็นได้แค่ครั้งเดียว แต่เมื่อ เป็นแล้วเป็นได้ตลอดชีวิต...

...ความสำเร็จที่ยากบอกต่อ...

“การทำให้ประชาธิปไตยเกิดขึ้นในหมู่บ้านเล็ก ๆ ของเราเป็นเรื่องที่ดีมาก ในความคิดของชาวบ้าน หนึ่งในความเป็นประชาธิปไตยคือเริ่มจากการเลือกตั้งเล็ก ๆ ในหมู่บ้านของเราเองก่อนบางกลุ่มมองว่า “เงินไม่มากไม่เป็น” “เงินไม่มีฉันจะหนี ไปนา” “แดงร่วง ม่วงเอา” พวกนี้เป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนต้องหันมาเอาใจใส่จริงจัง ๆ การที่ประเทศชาติจะเป็นประชาธิปไตยได้นั้น ทุก ๆ คน ทุก ๆ หน่วยงานต้องหัน

มาช่วย วันนี้หมู่บ้านโพพองเริ่มเป็นพลเมืองแล้ว แต่ผมมีความเชื่อว่า ในชุมชน
ในหมู่บ้านของทุกท่านมีบุคลากรที่มีความเก่งมีความสามารถที่จะสามารถทำเรื่องนี้
ได้เพียงแต่เราอาจจะลืมไปหรือยังไม่ถึงเรื่องเหล่านี้ก็อยากที่จะเชิญชวนทุกหมู่บ้าน
ทุกชุมชนลองมาสำรวจเรื่องเหล่านี้แล้วก็หาบุคลากรมาช่วยบ่มเพาะระดับความเป็น
ประชาธิปไตยของเราให้สูงขึ้นกันครับ”

...ความสำเร็จที่เกิดจากความท้าทายของโรงเรียนพลเมืองทินกอง...

โรงเรียนพลเมืองตำบลทินกอง เป็นโรงเรียนพลเมืองแห่งที่ 3 ของปทุมธานี และทุกคนล้วนเป็นพลเมืองที่ดีคือรู้จักหน้าที่ของตนเอง และไม่ทำให้ผู้อื่นหรือส่วนรวมเดือดร้อน ไม่มีอุปสรรคใดขัดขวางการพัฒนาพื้นที่ของตนเองได้ การเดินทางที่จะเปลี่ยนแปลงชุมชนให้ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียงจากการเลือกตั้งยังคงดำเนินต่อไป จนประสบผลสำเร็จ **ผู้ใหญ่อภิจักร ภูสนาม** เองแม้จะแก้ปัญหาในพื้นที่ของตนเองได้แล้วจึงเข้าร่วมเป็นหนึ่งในสมาชิกสภาพลเมืองร้อยเอ็ด จับคู่ชี้เป้ากับ**พ่อพยนต์ ปัญญาภา** (คู่หูต่างวัย) ที่ดำเนินโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์ ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง ขยายความรู้และประสบการณ์อย่างต่อเนื่องจนสามารถพัฒนาตนเองไปเป็นวิทยากรบรรยายเรื่องการเลือกตั้งสมานฉันท์ ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง ได้และได้รับเชิญจากอำเภอเสลภูมิให้เข้าไปให้ความรู้ และได้รับความสนใจอย่างล้นหลามจากผู้เข้าร่วมอีกด้วยนั่นยิ่งทำให้โรงเรียนพลเมืองได้รับความสนใจมากขึ้น มากขึ้น และมากขึ้น เมื่อตีเหล็กต้องตีต่อนร้อน ๆ จะมัวรอช้า อาจไม่ทันกาลไปเปิดพื้นที่โรงเรียนพลเมืองต่อกันเลย

...เคล็ด (แต่) ไม่ลับ...

โรงเรียน (พลเมือง) สร้างคน ... สู่ ... พลเมือง (ที่) สร้างชาติ

“โรงเรียนพลเมืองหिनกอง”

สะกิดจุด ไม่หยุดใคร

พลเมืองของโรงเรียนพลเมืองหिनกอง ประกอบด้วย

1. **ผู้ใหญ่อภิจักร ภูสนาม** อดีตผู้ใหญ่บ้านโพนพอง หมู่ 5 ตำบลหिनกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จุดเด่นมักเป็นคนจะไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ จนกว่าจะได้เห็นสัมผัส และลงมือปฏิบัติด้วยตัวเองผ่านการเข้าไปเรียนรู้ ลองผิด ลองถูกด้วยตัวเอง จนเกิดเป็นการดำเนินงานทุกอย่างในฐานะผู้ใหญ่บ้านโดยลำพังจนกระทั่งเข้าเรียนที่โรงเรียนพลเมือง จึงมีจุดเปลี่ยนที่ทำให้กระตุ้นต่อมความท้าทายอีกครั้ง ในการเปลี่ยนตัวเองเป็นพลเมือง ดำเนินงานเพื่อส่วนรวม ด้วยส่วนรวม จนเกิดเป็นพลเมืองตัวอย่างด้านการพัฒนาประชาธิปไตยในการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบสมานฉันท์ไม่ซื้อสิทธิขายเสียงในหมู่บ้าน และเป็นผู้ขยายความรู้ให้ชุมชน/หมู่บ้านอื่นทั่วจังหวัดร้อยเอ็ด

สะกิดใจ ไม่หยุดทำ

จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองในพื้นที่ทำให้ประชาชนในชุมชนตระหนักถึงสิทธิ และหน้าที่ของตนเองมากขึ้น ด้วยสถานการณ์การเลือกตั้งที่เข้ามา ณ ขณะนั้น บวกกับเจตนาธรรมณ์ของอดีตผู้ใหญ่บ้านที่อยากจะเปลี่ยนแปลงให้การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ และโปร่งใสการดำเนินงานโดยนำแนวคิดของนักเรียนโรงเรียนพลเมืองโพนทองมาใช้จึงเป็นแนวคิดที่ได้ผลดีที่สุดจนทำให้พื้นที่หมู่บ้านโพนพอง หมู่ 5 ตำบลหिनกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นพื้นที่ต้นแบบในการเลือกตั้งสมานฉันท์ ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง และเป็นพื้นที่แห่งประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์แบบ

โรงเรียนพลเมืองทินทอง

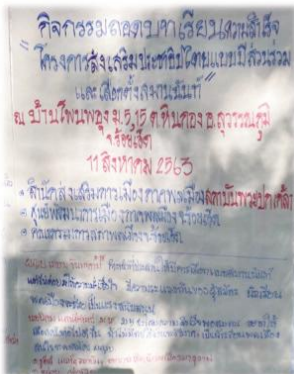
ผู้ใหญ่อภิจักร ภูสนาม ดำเนินการให้ความรู้ ความเข้าใจ ในการเลือกตั้งไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง แก่ชุมชน

และได้รับความสนใจจากประชาชนในชุมชนเข้าร่วม รับฟังและได้รับความสนใจ อย่างกว้างขวาง

จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ
จากให้ความรู้ สู่ การเลือกตั้งสมานฉันท์

ให้ความรู้ สู่การปฏิบัติ และนำมาถอดบทเรียน เพื่อปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์ ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง ต่อไป

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นสู่การขยายผลไปยังจังหวัดชัยภูมิ ในการเลือกตั้งสมานฉันท์ไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง โดยวิทยากรจากจังหวัดร้อยเอ็ด นำทีมโดย

1. ดร.อุปกรรณ์ ตีเสมอ
2. พ่อพยนต์ ปัญญาภา
3. ผู้ใหญ่อภิจักร ภูสนาม

4. โรงเรียนพลเมืองสระคู

“**อาณาจักรศรีภูมิ**” หรือที่เรียกกันในยุคสมัยนี้ว่าอำเภอสุวรรณภูมิเป็นอำเภอหนึ่งตั้งอยู่ทางตอนใต้ของจังหวัดร้อยเอ็ดประกอบไปด้วย 15 ตำบล และ “**ตำบลสระคู**” เป็นหนึ่งในตำบลที่มีหมู่บ้านทั้งหมด 21 หมู่บ้าน อยู่ในเขตของ อบต. ทั้งหมด 13 หมู่บ้าน และอยู่ในเขตเทศบาล อบต. จำนวน 8 หมู่บ้าน ห่างจากตัวจังหวัดร้อยเอ็ด ประมาณ 50 กิโลเมตร อาชีพของประชากรส่วนใหญ่แน่นอนว่าจะหนีไม่พ้น ทำนา ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ และค้าขาย หากแต่แค่นี้ก็กลับมีความสุขยิ่งของชีวิตชาวบ้านอย่างชุมชนตำบลสระคู

“**มิตรภาพ...ที่มาพร้อมกับรอยยิ้ม**” ของพี่น้องชาวชุมชนตำบลสระคู ทำให้การเดินทางเข้าไปเปิดพื้นที่โรงเรียนพลเมืองตำบลสระคูจึงไม่ใช่เรื่องยาก

...ระฆังดังเพราะโดนตี ระฆังตีไม่ตีก็ดัง...

เพียงเพราะได้ยินจากปาก ได้ฟังจากหู ของเพื่อนบ้านพื้นที่ใกล้เคียงอย่างตำบลหินกอง ที่สื่อสารกันแบบ “ปากต่อปาก” ถึงกิตติศัพท์ของโรงเรียนพลเมือง เพราะการสื่อสารและการพูดคุย ทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ดังเช่นคำกล่าวที่ว่า “**ไม่มีการสื่อสารใด เข้าใจดีเท่าสื่อสารผ่านการพูดคุย**” ด้วยมิตรภาพที่หาที่ไหนไม่ได้ของพี่น้องชาวสระคูแล้ว ความร่วมมือ และความพร้อมของพื้นที่จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเปิดเป็นโรงเรียนพลเมืองเพื่อเพิ่มเติมความรู้ในสิ่งที่ขาด และเสริมความรู้ในสิ่งที่มี

...“น้อง พี่ และที่รัก”...

ด้วยชุมชนตำบลสระคูเป็นชุมชนแห่งมิตรภาพ อยู่กันแบบพี่น้อง รักใคร่และปรองดองเสมอมา ทำให้ตำบลสระคูเป็นตำบลที่ขึ้นชื่อในเรื่องของการ “แบ่งปัน” แบ่งปันทั้งอาหาร การกิน แบ่งปันทั้งรอยยิ้มและความสุขให้กับผู้ที่เข้าไปเยือน ทำให้โรงเรียนพลเมืองดำเนินการด้วยความสุข ราบรื่นมาตลอดการศึกษา

“**ไม่มีมิตรภาพไหน ได้มาจากการซื้อ**”

โดยโรงเรียนพลเมืองสระคูเริ่มเปิดทำการเรียนการสอน เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ.2559 ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู ซึ่งดำเนินการเรียนการสอนทุกวันอาทิตย์ เวลา 13.00-16.00 น. หลักสูตรเป็นไปตามที่สถาบันพระปกเกล้ากำหนด นักเรียนพลเมืองทุกคนได้ความรู้ตามหลักของประชาธิปไตยทุกประการไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรการเมืองการปกครอง หลักสูตรรัฐธรรมนูญใกล้ตัว หลักสูตรกฎหมายพลเมือง และอื่น ๆ อีกมากมาย แต่ความพิเศษกลับอยู่ที่วิชาเสรี เพราะเป็นวิชาที่นักเรียนทุกคนลงความเห็นกันในห้องเรียนอย่างเอาเป็นเอาตายว่าจะต้องเรียนวิชานี้ให้ได้คงจะเป็นอะไรไปไม่ได้คือวิชา “**เทคนิคการพูดและการพัฒนาบุคลิกภาพ**”

...เพราะวิชานี้ เราถึงเห็นความเปลี่ยนแปลง...

| ...โรงเรียนสร้างคน...

หากจะให้พูดถึงข้อดีของการพูดคงจะสรรหาข้อดีมาเป็นร้อย ๆ ข้อได้เป็นแน่แท้ และหากจะให้บอกข้อดีของการมีบุคลิกภาพที่ดีก็คงจะมีคำตอบมากมายอยู่ในหัวอีกเช่นกัน แต่กลับไม่ใช่สำหรับ ผู้หญิงแกร่งแห่งสระคูอย่าง **นางสาวประภากร โพร้หมุด** หรือที่รู้จักกันในนาม “ท่านรองนายกแห่งองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” ที่จับไมค์พูดที่ไรเป็นเส้นหนึ่งซึ่งมีทุกที่เมื่อต้องออกไปพูดต่อหน้าประชาชนคนหมู่มากมักจะเริ่มมีอาการไม่มั่นใจ เมื่อเพื่อน ๆ เห็นการดูท่าจะไม่ดีเป็นแน่ละ จึงร่วมกันชักชวนรองประภากร โพร้หมุด เข้ามาเรียนโรงเรียนพลเมือง เพื่อเปลี่ยนแปลงตนเองน่าจะดีกว่า บวกกับการอยากจะทำเปลี่ยนแปลงจุดอ่อนของตนเอง ให้เป็นจุดแข็งให้ได้ จึงตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนพลเมืองสระคู แห่งนี้ทันที...

“เมื่อโอกาสเข้ามา จะไม่คว้าไว้ก็กะไรอยู่”

...การเดินทางของนักเรียนพลเมืองที่ชื่อว่า รองประภากร โพร้หมุด...

จากการกลับมาเป็นนักเรียนอีกครั้งทำให้ได้รับคัดเลือกให้เป็นหัวหน้าห้องนักเรียนโรงเรียนพลเมืองสระคู (ตอบสนองความฝันวัยเด็กกับการเป็นหัวหน้าห้อง) การต้องมาเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนพลเมืองเป็นระยะเวลากว่า 1 ปี ความตั้งใจแรก (เปลี่ยนแปลงตนเอง) ที่เข้าเรียนก็ค่อย ๆ ประสบความสำเร็จขึ้นการพัฒนาตนเองแบบก้าวกระโดด เรียนรู้ทุกอย่าง ลองผิดบ้าง ลองถูกบ้าง ถือว่าเป็นสีสันของการเรียนรู้ในชีวิตที่ต้องอาศัยการปรับตัว และพัฒนาตนเองไปเรื่อย ๆ...

... ตำแหน่ง หน้าที่ ที่มาพร้อมกับความรับผิดชอบ...

การจับไมค์พูดต่อที่สาธารณะเป็นสิ่งแรกที่ตัดสินใจทำด้วยตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในขณะนี้การสื่อสาร การพูด การจับไมค์เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้โอกาสที่ดีและเหมาะสมที่สุดในการพัฒนาและฝึกซ้อมการพูดต่อที่สาธารณะก็คงจะเป็น “ห้องเรียนพลเมือง” นี้แหละ ทำซ้ำ ๆ ทำบ่อย ๆ ค่อย ๆ แบบไม่ต้องรีบ แม้ในช่วงแรกอาจจะยังต้องจด Script มีโพยน้อย ๆ ของตัวเองอยู่บ้าง แต่ก็ยังไม่ใช่ว่าเรื่องง่ายของคนอารมณ์ร้อน ที่จะต้องระงับอารมณ์ตัวเองให้มีสมาธิอยู่กับสิ่งที่กำลังทำ

หากแต่ความพยายามกลับไม่มีที่สิ้นสุด...

การเดินทางของนักเรียนพลเมือง ประภากร โพธิ์หมุด ยังคงดำเนินไปเรื่อย ๆ อย่างตั้งใจ ทำให้การเปลี่ยนแปลงค่อย ๆ เห็นผล เห็นผล และเห็นผล จนนำไปสู่คำว่า “ประสบผลสำเร็จ” ได้ในที่สุด ทำให้ปัจจุบันนี้ ผู้หญิงนามว่า รองประภากร โพธิ์หมุด เป็นผู้หญิงที่ขาดไม่ได้ในทุก ๆ กิจกรรมของหมู่บ้าน ของตำบล แม้ว่าจะงานไหนที่ต้องจับไม้ค้ก็ไม่กลัว ต้องพูดต่อสาธารณชนคนหมู่มากก็ไม่หวั่น โดยรองประภากร โพธิ์หมุด ได้กล่าวภายหลังจบการศึกษาจากโรงเรียนพลเมืองว่า

...สุข สนุก หยุดไม่อยู่...

“โรงเรียนพลเมือง” เป็นทั้งความสุข ความสนุก และแหล่งของคนกล้า คำว่า พลเมืองคือการเริ่มต้นที่ตนเองก่อน แล้วค่อย ๆ พัฒนาความเป็นพลเมืองให้ผู้อื่นต่อไป การได้เข้าเรียนโรงเรียนพลเมืองแห่งนี้ เป็นการฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นการเสียสละ แก้ปัญหาเพื่อส่วนรวม หากยังมัวแต่เงินอายุ ไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก ก็จะกลายเป็นภาระของเพื่อนร่วมห้องเรียน การดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ในการบริหารจัดการขยะก็ดี (ขยะแลกไข่) หรือการทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์เปิดโรงงานบริการประชาชนด้วยจิตอาสาที่ดี ล้วนเป็นสิ่งที่โรงเรียนอื่นไม่มีไม่ใชการเรียนการสอนที่มานั่งเรียนแล้วจบไป แต่เป็นโรงเรียนที่ฝึกกระบวนการของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาชุมชนและสามารถตอบโจทย์ของชีวิตตนเองได้แต่สิ่งแรกที่เราต้องก้าวผ่านไปได้ก่อน คือ เปิดตา เปิดใจ เปิดโอกาส ให้ตนเองเข้าเรียนรู้โรงเรียนพลเมือง แล้วจะรู้ว่าเรา

...อย่าเป็นแค่ประชาชนที่เห็นแก่ตัว แต่จงเป็นพลเมืองที่ทำเพื่อส่วนรวม...

ปัจจุบัน รองประภากร โพธิ์หมุด ยังคงดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดอยู่ไม่ไปไหน แต่ได้มีตำแหน่งให้ได้กล่าวขานอีกนั่นคือการเป็นสมาชิกคณะกรรมการสภาพลเมืองร้อยเอ็ดและได้รับการันตีถึงความสามารถว่าจับไม้ค้พูดได้ นำเสนอได้พูดต่อที่สาธารณะได้อย่างไม่เงินอายุ และพร้อมที่จะเป็นส่วนหนึ่งของพลเมืองในการร่วมพัฒนาร้อยเอ็ดให้เป็นพื้นที่แห่งพลเมืองประชาธิปไตยต่อไปแล้ว...

...ความสำเร็จที่อยากบอกต่อ...

“การฟันฝ่าอุปสรรคต้องใช้เวลานานทีเดียว โรงเรียนพลเมืองจะประสบผลสำเร็จทุกพื้นที่ในร้อยเอ็ดก็ต้องใช้เวลานานนั้น”

การเปลี่ยนที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นตัวเอง ในชุมชน ในสังคม หรือในประเทศให้เริ่มต้นจากจุดเล็ก ๆ มองที่ตัวเราเองก่อนเป็นอันดับแรก วางเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลงนี้ว่า

คืออะไรและให้ Set ตัวเองให้ได้ก่อนไม่ต้องรีบ ค่อย ๆ เดินตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แล้วเราจะค้นพบว่าการทำอะไรอย่างไม่รีบร้อนมักได้ผลตอบรับกลับมาเป็นอย่างดี โรงเรียนพลเมืองแห่งนี้แม้จะสิ้นหลักสูตรไปแล้วสิ่งที่ได้ติดตัวคือการตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของตนเองจากประชาชนเฉย ๆ กลับกลายเป็นพลเมืองไม่อยู่เฉยได้อย่างไม่รู้ตัว ตอนนี้ตำบลสระคูเปลี่ยนเป็นพลเมืองแล้ว แล้วชุมชนคุณล่ะเปลี่ยนหรือยัง???

นางสาวประภากร โปธิ์หมุด

รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

| ...พลเมืองสร้างชาติ...

ไม่มีของสิ่งใดได้มาฟรี ๆ สำหรับโลกใบนี้ หากแต่คงจะไม่ใช่สำหรับนักเรียนพลเมืองสระคู “ขยะแลกไข่” ดูเหมือนจะเป็นการแลกเปลี่ยนสินค้าแทนเงินสดธรรมดา แต่จุดประสงค์ลึก ๆ ที่อาจถูกมองข้ามกลับเกิดขึ้นในพื้นที่อย่างไม่รู้ตัว ไม่ว่าจะเป็ **ชุมชน** เกิดพื้นที่แห่งการแลกเปลี่ยนชุมชน/พื้นที่เกิดการจัดการขยะอย่างถูกวิธี **ชุมชน/พื้นที่** เกิดกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ แต่สิ่งที่เปลี่ยนแปลงลึก ๆ (ลงไปอีก) คือ **ชุมชนเกิด** พลเมืองโดยไม่ต้องมีใครบอกให้ทำ หรือมีใครบอกให้เปลี่ยน แม้จะเป็นเพียงตำบลน้อย ๆ แห่งหนึ่งในอำเภอสุวรรณภูมิ เป็นตำบลที่น้อย ๆ ลงไปอีกในจังหวัดร้อยเอ็ด แต่ทุกคนเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงที่ดีและประสบความสำเร็จต่างก็ต้องเริ่มจากพื้นที่เล็ก ๆ ก่อน แล้วจึงขยายผลสู่พื้นที่ใหญ่ ๆ ต่อไป เรียกได้ว่าสระคูเป็นพื้นที่แห่ง

...ความสำเร็จที่เกิดจากความท้าทายของโรงเรียนพลเมืองตำบลสระคู...

โรงเรียนพลเมืองตำบลหินกองเป็นโรงเรียนพลเมืองแห่งที่ 4 การเปลี่ยนแปลง คน ๆ หนึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายหากคน ๆ นั้นไม่เปิดใจแล้วการดำเนินการสร้างความเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองตำบลสระคูมีความท้าทายที่ยิ่งใหญ่อยู่พอสมควร ยิ่งหากเปลี่ยนแปลงให้คน ๆ นั้นกล้าแสดงออกได้นั้นถือว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างยิ่งแน่นอนว่าประสบผลสำเร็จ จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เห็นแล้วว่าการเปลี่ยนแปลงคนจากประชาชนธรรมดาไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออกให้กลับมาเป็นเสาหลักของชุมชนได้นั้น เท่ากับเรามีพลเมืองในพื้นที่เพิ่มขึ้นเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนของตนเอง ชุมชนจะเดินหน้าและพัฒนาต่อไปได้คือผู้นำต้องกล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าทำ นี่คือการเปลี่ยนแปลงที่งดงามของตำบลสระคู

...เคล็ด (แต่) ไม่ลับ...

โรงเรียน (พลเมือง) สร้างคน ... สู ... พลเมือง (ที่) สร้างชาติ

“โรงเรียนพลเมืองสระคู”

สะกิดจุด ไม่หยุดใคร

ความสำเร็จที่เกิดกับตัวคนพัฒนาเป็นพลเมืองของโรงเรียนพลเมืองสระคู ประกอบด้วย

1. นางสาวประกายกร โพธิ์หมุด รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสระคูอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ลักษณะเด่นคือรักการเรียนรู้ มุ่งมั่นและตั้งใจทำงานในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบมาได้อย่างดีที่สุดหากแต่ยังมีความเขินอายและยังไม่กล้าแสดงออก หากจะให้ทำงานอะไรที่เป็นเบื้องหลังย่อมทำได้ดีเสมอ แต่ต้องทำงานเบื้องหน้า อาจจะไม่กล้าและประหม่า การเปลี่ยนแปลงตัวเองจากโอกาสของรั้วโรงเรียนพลเมืองทำให้เกิดพัฒนาการในตัวเองมากขึ้น จนกลายเป็นอีกบุคคลหนึ่งที่ทำงานเพื่อส่วนรวม ได้ทั้งเบื้องหน้า และเบื้องหลัง

สะกิดใจ ไม่หยุดทำ

จากการดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองนอกจากจะทำให้เกิดพลเมืองในพื้นที่แล้วยังเกิดพื้นที่ต้นแบบแห่งการแลกเปลี่ยนพื้นที่แห่งการจัดการขยะเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและเป็นพื้นที่แห่งพลเมืองจิตสาธารณะจนเกิดเป็นพื้นที่แห่งพลเมืองที่สมบูรณ์แบบพื้นที่หนึ่งในจังหวัดร้อยเอ็ด

โรงเรียนพลเมืองตำบลสระคู

นักเรียนโรงเรียนพลเมืองสระคู

นักเรียนโรงเรียนพลเมืองสระคู ดำเนินการให้ความรู้ เรื่องวิธีการทำความสะอาดขยะ เพื่อนำมาแลกไข่

ขยะที่ได้ทำความสะอาดเพื่อนำมาแลกไข่

นักเรียนโรงเรียนพลเมืองสระคู ร่วมตัวเพื่อดำเนินการเพื่อชุมชน

| จากใจผู้สอน ปี 2559

...ไม่มีสิ่งใด ได้มาอย่างสวยงามโดยไม่มีอุปสรรค...

การดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมืองที่ผ่านมาในปีแรกนั้นเต็มไปด้วยความท้าทายในหลาย ๆ ด้านคณะกรรมการศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมืองสถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นอย่างมากทั้งในด้านการจัดทำร่างโครงการจัดเตรียมหลักสูตรจัดหาวิทยากร ในปีแรกนี้ การดำเนินการอาจจะยังไม่เป็นไปตามความตั้งใจไว้มากนัก ยิ่งนักเรียนที่เราสอนเป็นผู้ใหญ่ที่ผู้ใหญ่มาก ๆ ด้วยถึงแม้เราจะเรียนก็จริงแต่เราไม่เคยสอนระดับผู้ใหญ่ขนาดนี้ ที่ผ่านมาสอนแต่เด็กนักเรียน นักศึกษาในห้องเรียนที่ถูกกำหนดตายตัว แต่นี่เป็นการสอนผู้ใหญ่ซึ่งห้องเรียนของเขาคือชุมชน คือพื้นที่ของเขา การควบคุมการกำหนดกฎเกณฑ์อะไรไปมาก ๆ ก็ยังไม่สามารถทำได้ การทำการบ้านในการเตรียมการเรียนการสอนในแต่ละครั้งจึงเป็นเรื่องที่ทำหายเพราะเราตั้งคำถามกับตนเองว่า

“เราจะทำอย่างไรให้นักเรียนพลเมืองที่เราจะไปสอนเขาอินกับคำว่า ...พลเมือง...”

“แล้วเราจะทำอย่างไรให้เกิดประโยชน์กับสถาบันพระปกเกล้าให้ได้มากที่สุด...”

นี่คือสิ่งที่คิดและการเปลี่ยนแปลงของตนเอง ไม่ใช่ว่าสักแต่จะสอนตามหน้าที่ แต่เราจะทำหน้าที่นี้ได้อย่างไรให้สมบูรณ์และเกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อตัวนักเรียนที่เสียสละตนเองเข้ามาเรียนต่อสถาบันพระปกเกล้าที่ให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านของการเปิดโรงเรียนพลเมืองในครั้งนี้

ดร.จิรวรรณ สิทธิศักดิ์

ประธานศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด
ในฐานะผู้สอน

...โอ้โฮ...นี่เป็นเพียงการเริ่มต้นพลเมืองในปีแรก ๆ เท่านั้น ความสนุก ตื่นเต้น
ที่ปะปนผสมผสานไปด้วยสาระความรู้ของโรงเรียนพลเมืองในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด
ยังไม่หมดแต่เพียง ปี 2559 นี้เท่านั้น เพราะในปีต่อมา ปี 2560 ศูนย์พัฒนาการเมือง
ภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ดได้ขยายพื้นที่กว้างขวางมากขึ้นถึง
4 อำเภอ 5 โรงเรียนพลเมืองกันเลยทีเดียว เรียกว่าเป็นการพัฒนาอย่างรวดเร็วกันเลย
ทีเดียว เป็นการทำงานเชิงรุกของพื้นที่อย่างแท้จริง...

...ความต่อเนื่องที่ไม่สิ้นสุดและยังคงไปต่อไปอีกของการสร้าง
พลเมือง...

**รายชื่อคณะกรรมการศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง
สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด**

1. นางสาวจิรวรรณ สิทธิศักดิ์	ประธานกรรมการ
2. ร้อยตำรวจโท ไพฑูรย์ ทวะลัย	รองประธานกรรมการ
3. นางโพสพ โพธิ์บุผา	รองประธานกรรมการ
4. ดาบตำรวจครรชิต ฝริตะโกมล	กรรมการ
5. นายอุดมศักดิ์ แสงสุรินทร์	กรรมการ
6. นางสีลา สุขสะอาด	กรรมการ
7. นางสาววินิตา ลุนพรม	กรรมการ
8. นายสมยศ รั้งเสนา	กรรมการและเลขานุการ
9. นายประยูร โพธิ์ไชรัตน์	ผู้ช่วยกรรมการและเลขานุการ

รายนามนักเรียนโรงเรียนพลเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ปี 2559

1. โรงเรียนพลเมืองธวัชบุรี

1. นางสีลา สุขสะอาด
2. นางสาวหนูรัก ศรีอุดร
3. นางอนงค์ หมดโคกสูง
4. นายเกียรติกำชัย อุลหัส
5. นายอุดมศักดิ์ แสงสุรินทร์
6. นางสาวพัชรินทร์ นนทภา
7. นายสมพงษ์ วงษ์ตาชี
8. นางสาวอมลวรรณ สวนพูน้อย
9. นายไพวรรณ ทิวัฒน์
10. นายธวัชชัย แซ่ตั้ง
11. นายสัณชัย ช่องวารินทร์
12. นายไพฑูรย์ พิชัย
13. นายวสันต์ ทูลธรรม
14. นางอรวรรณ สุระพินิจ
15. นายประภาส แหล่งสนาม
16. นายทองพูล สุทธิประภา
17. นายกฤษฎา แก่นนาคำ

2. โรงเรียนพลเมืองโพนทอง

1. พระครูสันติสุทธิวิมล
2. พระครูสุเมธธรรมมาภิรมณ์
3. นายสุธวัช อุทัยอมฤตวารี
4. นายสุปัญญา ศรีอาจชัย
5. นายราช ปานรักษ์
6. นางวิไลวัลย์ ไບอุดม
7. นางชุตีมา พลเยี่ยม
8. นางอัมพร ทองโชติ
9. นางสมารี พระสว่าง
10. นายอวยชัย พระสว่าง
11. นางอรพิน ท้าวบุตร
12. นายจตุพล คำแดงไสย์
13. นายพยนต์ ปัญญาภา
14. นายเข้มชาติ เจาจะจง
15. นางภาวิดา ลำทะแย
16. นางภาวิณี สิงห์สีโว
17. นายรุ่งวิทย์ กาญจนณี
18. นายชาย วงศ์คำแก้ว
19. นางเฉลียว รั้งศิการ

3. โรงเรียนพลเมืองตำบลหินกอง

1. นางทองเพชร แสงสงค์
2. ด.ญ.เพ็ญถวิล แสงสงค์
3. นางนารี ลาพร
4. นางสุจิตรา เรียงสุญ
5. นายนิคม แสนสีจันทร์
6. นางวี ศรีหินขาว
7. นายแสวง ลุนภูงา
8. นายสง่า สังฆะมณี
9. นายชาติรี สิงห์พรรณา
10. นายประดิษฐ์ สร้อยสำโรง
11. นายสุชัย น้อยสองชั้น
12. นางสาวท จันทะคาม
13. นายเกษม จันทะคาม
14. นางบุญจันทร์ แจ้งสนาม
15. นางประดับ โทชน์
16. นางเลียม จันทวิภาค
17. นางทองม้วย ขาวผ่อง
18. นางอุตร กลางคาร
19. นางวาสนา เขียมเรียง
20. นางทองวาส เสาร์สูงยาง
21. นายจันทา พันธุ์ทองหล่อ
22. นายสมชาย เศษลือ
23. นายอภิฉัตร ภูสนาม
24. นางอนงค์ ศรีทัต
25. นางอุทัย พลสระคู
26. นางอนุสรณ์ ยมหงษ์
27. นางประยูรธ สร้อยสำโรง
28. นางอุมาพร เพชรดี
29. นายเสมอ แกวสระคู
30. นายสมจิตร มะลิวัลย์
31. นายสุวิทย์ เจริญภักดี
32. นายเจริญ แก้วอุทัยศน์
33. นายสมบูรณ์ สุโพธิ์
34. นางสาวมณฑิยา พลสระคู
35. นายประมง จันทร์สำโรง
36. นางทองร้อย พลหินกอง
37. นางสมพร ศรีเจริญ
38. นายสังวาล เวียงคำ
39. นายสงวน พลสมัคร
40. นายประสงค์ สาซี
41. นางสาวเอมอร จันทะคาม
42. นางอุบล ทีสระคู

4. โรงเรียนพลเมืองตำบลสระคู

1. นางสาวประภากร โพธิ์หมุด
2. นางสาววานิชฐ์ วรเศรษฐ์อัคร
3. นางเทียนทอง ใจสัตย์
4. นายบุญเพ็ง เมืองสนาม
5. นางสาวโชติกา สิทธิหนองคู
6. นางสาวราย ผันสนาม
7. นายโอวาท สนสมบัติ
8. นายผจญ สุระแสน
9. นายทองขาว อ่อนสองชั้น
10. นายอุไร จิตรชื้อ
11. นายอภิศักดิ์ สุรพินิจ
12. นายบุญชู โยธาจันทร์
13. นางนิตยา คำศรี
14. นางสุปรียา หลักคำ
15. นายชนวน ไสรถาวร
16. นายปรีชา เปลื้องพัฒนกุล
17. นางทับทิม ศฤงคาร
18. นางสมัย วงศ์สระคู
19. นางสาวฉัฐพร โกมลเดชาชัย
20. นายมานิต วงศ์วรบุตร
21. นางจุฑามาศ เขิงหอม
22. นางบุญชู ภูธร
23. นายบุปผา พันธุ์ชา
24. นายสมปอง คำสระคู

รายงาน

เล่มรายงานโครงการปฏิบัติการส่งเสริมความเป็นพลเมืองเพื่อพัฒนาจังหวัดร้อยเอ็ดอย่างยั่งยืน ประจำปี 2559.

เล่มรายงานการถอดบทเรียน โครงการปฏิบัติการส่งเสริมความเป็นพลเมืองเพื่อพัฒนาจังหวัดร้อยเอ็ดอย่างยั่งยืน ภายใต้ โครงการปฏิบัติการเสริมสร้างพลังพลเมือง (KPI-CE) ประจำปี 2560.

เล่มรายงานข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยสภาพลเมืองร้อยเอ็ด “เวทีพลเมือง : การนำเสนอ นโยบายสาธารณะเพื่อพัฒนาจังหวัดร้อยเอ็ดอย่างยั่งยืน” ประจำปี 2561.

เล่มรายงานผลการดำเนินงานโรงเรียนพลเมือง โดยศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า.ประจำปี 2559 - 2562.

หนังสือ “๑๐ ร้อยพันความคิดถึงพ่อ จากอีเมลของยอดเยี่ยม โดย ยอดเยี่ยม เทพธรรานนท์”

สัมภาษณ์

จิรวรรณ สิทธิศักดิ์, ประธานศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2563

ไพฑูริย์ ทวะละลีย์, ประธานกรรมการศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2563

อุปกรณ์ ดีเสมอ, ผู้อำนวยการกองกิจการสภามงคลการบริหาร ส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2563

ครรชิต ผริตระโมมล, กรรมการศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2563

ประยูร โทธิ์ไชยรัตน์, ศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2563

สัญญา ช่องวารินทร์, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองธวัชบุรี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 10 สิงหาคม 2563

สีลา สุขสะอาด, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองธวัชบุรี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 10 สิงหาคม 2563

พยนต์ ปัญญาภา, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองโพนทอง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 10 สิงหาคม 2563

จตุพล คำแดงไสยย์, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองโพนทอง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 10 สิงหาคม 2563

อภิฉัตร ภูสนาม, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 11 สิงหาคม 2563

ประภากร โพธิ์หมุด, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 11 สิงหาคม 2563

สิทธิพร ภูมิฐาน, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 24 สิงหาคม 2563

อำพร ศรีโพธิ์ทอง, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองหนองพอก อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 24 สิงหาคม 2563

วีระ เสมัง, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองพนมไพร อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 25 สิงหาคม 2563

มิตร เขาน้อย, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองตำบลเหล่าหลวง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 25 สิงหาคม 2563

อัญญรัตน์ แสนภูมิ, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองตำบลดงครั้งน้อย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 25 สิงหาคม 2563

สมยศ รังเสนา, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองตำบลดินดำ อำเภอจังหารจังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 26 สิงหาคม 2563

อัมพร พัสตร, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 26 สิงหาคม 2563

วิทวัส บุญทา, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 26 สิงหาคม 2563

สุเกียรติ สุขนานอก, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2563

โยธิน อุปรา, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2563

คุณเต็ม กุรัง, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2563

นรา ไพรสุวรรณ, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองตำบลนาवल อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2563

ศิลารักษ์ เขียวสนาม, นักเรียนโรงเรียนพลเมืองปทุมรัตน์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด.

- สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2563

เขียนและเรียบเรียงโดย

นายศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์
นางสาวสุภาวรัตน์ พรหมสวัสดิ์

สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า

ออกแบบปก

บริษัท ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์ จำกัด

ขอขอบคุณ

คำแนะนำ : ดร.ศรัณยู หมั่นทรัพย์
: นายชูศักดิ์ ปัญญามูล
: นางสาวจันจิรา วัฒนพงษ์
: นายสุพจน์ พากเพียร
: นายวัชรวิภา ธิตินันท์

ขอขอบคุณ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง
สถาบันพระปกเกล้า จังหวัดร้อยเอ็ด นักเรียนโรงเรียนพลเมืองร้อยเอ็ดทุกท่าน
สำหรับข้อมูลและรูปภาพประกอบ การดำเนินโครงการโรงเรียนพลเมือง

สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง
สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารบี ชั้น 5 (ฝั่งทิศใต้)
120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพ 10210
โทรศัพท์ 0-2141-9525 โทรสาร 0-2143-8172
www.kpi.ac.th

The Office of Promoting Politics of the People,
King Prajadhipok's Institute
The Government Complex Commemorating His Majesty the King's 80th
Birthday Anniversary 5th (Southern Zone)
120 Moo 3 Chaengwattana Road, Thung Song Hong, Laksi District,
Bangkok 10210
Tel: +662-141-9525 Fax: +662-143-8172

สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารบี ชั้น 5 (ฝั่งทิศใต้)
120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 0-2141-9525 โทรสาร 0-2143-8172

www.kpi.ac.th

